

LUNDS
UNIVERSITET

”Förtryck i hederns namn-och hur vi stoppar ett växande problem i Sverige”

SD-kvinnors åtgärdsprogram belyst utifrån ett intersektionellt diskursanalytiskt perspektiv

Diana Sarbast

2014-05-30

Avdelningen för mänskliga rättigheter

Historiska institutionen

Kurskod: MRSK30

Termin: VT 2014

Handledare: Lena Halldenius och Christopher Collstedt

Omfång: 15.497 ord

Abstract

The purpose of this essay is to examine the Swedish democrat's action program, "Oppression in the name of honor-and how we stop a growing problem in Sweden." The focus will be on how The Swedish Democrats' Women's Association talks about honor. The main questions are what perception of honor-related violence and oppression that are expressed in the action program, how the Swedish Democrat's Women Association understands culture, gender and ethnicity and how they describe the situation of the women in honor cultures. The theory that will be used to study this action program is intersectionality because this theoretical background will be useful in order to highlight how different categories construct people's position in the society which can result in superiority and subordination. I will use Norman Faircloughs critical discourse analysis as a method to investigate which discourses they use in their action program to express their political beliefs.

Key words: The Swedish Democrats Women's Association, honor-related violence and oppression, intersectionality, discourse analysis, discourse, culture, gender, ethnicity.

Syftet med denna uppsats är att undersöka Sverigedemokraternas åtgärdsprogram "Förtryck i hederns namn-och hur vi stoppar ett växande problem i Sverige". Fokus kommer att vara på hur SD-kvinnor talar om heder. Frågeställningarna är vilka uppfattningar om hedersrelaterat våld och förtryck som kommer till uttryck i SD-kvinnornas åtgärdsprogram, vilka betydelser som SD-kvinnor tillskriver kultur, kön och etnicitet och hur de framställer kvinnans situation inom hederskulturer. Teorin som ska användas för att studera detta åtgärdsprogram är intersektionalitet då denna teoretiska bakgrund kommer att vara användbar för att belysa hur olika kategorier konstruerar individers positioner i samhället vilket resulterar i över och underordning. Jag kommer att använda Norman Faircloughs kritiska diskursanalys som metod för att granska vilka diskurser de använder sig av i deras åtgärdsprogram för att uttrycka sina politiska åsikter.

Nyckelord: SD-kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck, intersektionalitet, diskursanalys, diskurs, kultur, kön, etnicitet.

Innehållsförteckning

Abstract	s.2
1. Inledning	s.4
1.1 Problemformulering, syfte och frågeställningar.....	s.5
1.2 Primär och sekundärmaterial.....	s.5
2 Metod, forskningsläge och teori	s.6
2.1 Diskursanalys.....	s.6
2.2 Den akademiska och politiska debatten om hedersrelaterat våld och förtryck.....	s.8
2.2.1 Intersektionalitet.....	s.13
3. Undersökning	s.15
3.1 Bakgrund till Sverigedemokraterna och SD-kvinnor.....	s.16
3.2 Analys av SD-kvinnornas åtgärdsprogram.....	s.16
3.2.1 Vad är hederskultur?.....	s.17
3.2.2 Effekter på majoritetssamhället.....	s.19
3.2.3 Assimilation framför integration.....	s.21
3.2.4 Lika värde för människor-inte värderingar.....	s.26
3.2.5 Kunskap är nyckeln till det svenska samhället.....	s.29
3.2.6 Barn och ungdomar.....	s.30
3.2.7 Rätt att välja livspartner.....	s.33
3.2.8 En bred samhällssatsning.....	s.34
3.2.9 När våldet är ett faktum.....	s.36
3.2.10 SD-kvinnors kampanjfilm, ”Vad väljer ni? Tänk om”.....	s.37
4 Resultat och avslut	s.39
4.1 Sammanfattning.....	s.39
4.2 Slutsats och avslutande reflektioner.....	s.41
4.3 Förslag på framtida forskning.....	s.43
5. Källförteckning	s.44

1. Inledning

Till min stora förskräckelse tog polisen mig inte på allvar, för dem var min berättelse som en påhittad saga. Deras enda råd till mig var att jag skulle vända mig till min familj och tala om för dem att de minsann inte fick hota mig, att de skulle respektera de svenska lagarna och sederna. Polisen förstod sålunda inte allvaret i min situation och deras oförstånd blev till ett, enligt mig, respektlöst och kränkande beteende.

I Sverige har det varit en rad uppmärksammade fall av hedersrelaterat våld och förtryck och Fadime Sahindals historia har lämnat ett stort avtryck då hon talade öppet om sin situation. Ovanstående citat är en del av Sahindals tal i Riksdagen år 2002 under seminariet ”Integration på vems villkor?” som arrangerades av organisationen ”Våld mot kvinnor.”¹ Detta påvisade att hederskulturen existerar i Sverige men att det inte finns tillräckligt med kunskap om problematiken. Jag ska därmed undersöka vad heder är som resulterar i brottslighet och i värsta fall även döden, som i Sahindals fall. Hon blev utsatt för ett hedersmord och blev skjuten av sin far den 21 januari år 2002.² Precis som hon nämnde i sitt tal så fick hon inte det stöd hon behövde. Det kan tolkas som att det svenska samhället inte vet inte hur de ska förhålla sig till hedersrelaterat våld och förtryck, att det finns en beröringsångest i det offentliga om hur man ska bemöta problematiken. ”Det som har hänt mig är inget som man kan göra någonting åt men jag tror att det är viktigt att man lär sig någonting av det och gör någonting i framtiden, så att såna här fall inte upprepas” klargjorde Sahindal i slutet av sitt tal.³

Uppsatsens inriktning ska vara på Sverigedemokraternas kvinnoförbund, SD-kvinnors, ställningstagande till hedersproblematiken i Sverige då de uttryckt att ”regeringens passivitet är ett svek mot utsatta kvinnor”.⁴ Det är SD-kvinnors åtgärdsprogram mot hedersförtryck som ska studeras. SD-kvinnor är en del av offentligheten men representerar inte det offentliga Sverige. Mordet på Sahindal gjorde att hedersfrågan började debatteras från olika ståndpunkter. Jag finner

---

¹ Sahindal, Fadime, *Fadimes hela tal i Riksdagen*, Aftonbladet, publicerad: 2002-02-03, (hämtad: 2014-04-05)

² Röstlund, Lisa, *12 år sedan mordet på Fadime Sahindal*, Aftonbladet, publicerad: 2014-01-19 (hämtad: 2014-04-05)

³ Sahindal, *Fadimes hela tal i Riksdagen*

⁴ Borg, Therese & Herrstedt, Carina, *Regeringens passivitet är ett svek mot utsatta kvinnor*, SD-kvinnor, publicerad: 2012-05-04, (hämtad: 2014-04-05)

dessa olika perspektiv intressanta och ska i denna uppsats belysa SD-kvinnornas position i debatten om heder och tolka deras ställningstagande.

1.1 Problemformulering, syfte och frågeställningar

Hur Sverige ser på hedersproblematiken, hela föreställningen om heder och hur den förstås är intressant. Det är ett kontroversiellt ämne och det viktigaste är att det officiella Sveriges företrädare som ska arbeta mot detta gör det på ett effektivt sätt för att nå en lösning för att skydda de drabbade i den akuta situation de befinner sig i. Syftet med den här studien är att kritiskt granska SD-kvinnornas åtgärdsprogram, ”Förtryck i hederns namn-och hur vi stoppar ett växande problem i Sverige.” Urval av citat från åtgärdsprogrammet har gjorts för att enbart granska hur kvinnan framställs och kvinnans utsatthet i talet om heder. En avgränsning görs således mot andra som kan drabbas av hedersrelaterat våld och förtryck som HBTQ och män då de andra grupperna inte är relevanta i förhållande till uppsatsens problemformulering om kvinnans situation. Makten och påverkan till förändring ligger bland annat hos svenska politiker och som tidigare nämnt så hävdar SD-kvinnor att de talar klarspråk om heder tillskillnad från regeringen som de inte anser har tagit sitt ansvar. Följande frågeställningar blir utgångspunkten för analysen av de olika citaten.

- Vilka uppfattningar om hedersrelaterat våld och förtryck kommer till uttryck i SD-kvinnornas åtgärdsprogram?
- Vilka betydelser tillskrivs kultur, kön och etnicitet i SD-kvinnornas åtgärdsprogram?
- Hur framställs kvinnans situation i SD-kvinnornas åtgärdsprogram?

1.2 Primär och sekundärmaterial

Primärmaterialet är SD-kvinnors åtgärdsprogramprogram ”Förtryck i hederns namn-och hur vi stoppar ett växande problem i Sverige” där de gör ett politiskt ställningstagande till frågan om heder till den svenska befolkningen. SD-kvinnor har även gjort en kampanjfilm ”Vad väljer ni? Tänk om” som är en del av deras ”Nolltolerans mot hedersförtrycket”. Kampanjfilmen fungerar som ett komplement till primärmaterialet då SD-kvinnornas åsikter tydligt framgår. Utöver detta så används relevant sekundärlitteratur för att få en skarpare analys om hur SD-kvinnor talar om heder i Sverige.

2. Metod, forskningsläge och teori

Via den diskursanalytiska metoden ska jag titta på vilka ord, begrepp och formuleringar SD-kvinnor använder sig av för att nå deras diskursordning dvs de diskurser som ligger till grund för deras tal om heder inom åtgärdsprogrammet. Sedan ska jag teckna bakgrunden till diskurserna, som även är en del av forskningsläget, genom att beskriva debatten om heder sedan hedersmordet på Sahindal och framåt. Därefter presenteras mitt bidrag till debatten genom det intersektionella perspektivet som är uppsatsens teoretiska utgångspunkt.

2.1 Diskursanalys

Diskurs kan beskrivas som ett sätt att tala om och förstå världen på.⁵ ”Diskurs bidrar till att konstruera: sociala identiteter, sociala relationer, kunskaps- och betydelsesystem”⁶ vilket gör denna metod lämplig för min undersökning då syftet är att granska SD-kvinnors framställning av kvinnan. Jag har valt att använda mig av Norman Faircloughs kritiska diskursanalys då han betonar att diskurser skapar den sociala världen och att diskurser är en del av en social praktik.⁷ Denna metod ger således en intressant vinkel på hur SD-kvinnors beskrivelse av heder ger för konsekvenser för de drabbade kvinnornas liv. Enligt Fairclough så bidrar diskurser till att ”reproducerar och förändrar kunskap, identiteter och sociala relationer, inklusive maktrelationer (...).”⁸ Bilden på nästa sida är Faircloughs tredimensionella modell som jag kommer att utgå ifrån i uppsatsen. Modellen visar att diskursanalysen enligt Fairclough är lingvistiskt med fokus på den sociala och diskursiva praktiken.

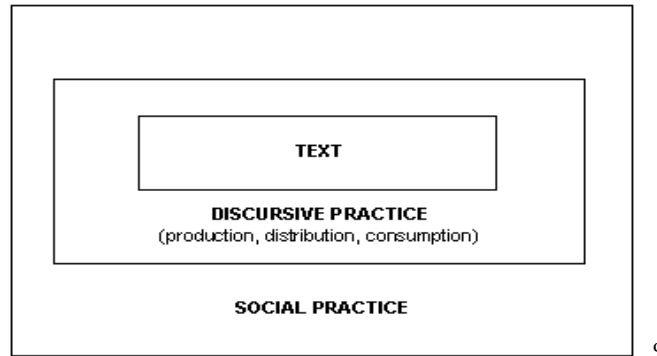
---

⁵ Winther Jørgensen, Marianne & Phillips, Louise, *Diskursanalys som teori och metod*, Studentlitteratur, Lund, 2000, s. 7

⁶ Ibid, s. 73

⁷ Ibid, s. 13

⁸ Ibid, s. 71

I modellen är det fokus på diskursiv praktik, text och social praktik.¹⁰ Diskursanalys av text är lingvistisk, den diskursiva praktiken handlar om hur text produceras, distribueras samt konsumeras och den sociala praktiken gör att diskursen blir en del av ett större socialt sammanhang.¹¹ Dessa tre dimensioner är en del av ett språkbruk dvs en kommunikativ händelse.¹² Språket konstituerar den sociala världen, sociala identiteter och sociala relationer och när det sker en förändring i diskursen så förändras även det sociala.¹³ Denna metod utforskar sambandet mellan språkbruk och social praktik. Kommunikativa händelser är sociala praktiker som reproducerar eller ifrågasätter diskursordningen.¹⁴ Metoden är kritisk pga att den utforskar den diskursiva praktikens upprätthållande av den sociala världen vilket inkluderar ojämlikhet inom sociala relationer och maktförhållanden.¹⁵ Ett av målen med denna uppsats är att hitta de diskurser som SD-kvinnor använder sig av i sina resonemang om åtgärder som bör göras och därmed uppmärksamma ojämlikheten som kan uppstå. Vilka diskurser texterna bygger på kallas för interdiskursivitet och hur texterna intertextuellt bygger på andra texter kallas för intertextualitet.¹⁶ Interdiskursivitet är därmed en form av intertextualitet. Dessa två begrepp är relevanta för att få förståelse för vilka diskurser de använder sig av och vad de tar stöd från för att legitimera sina argument. Detta kommer att redogöras vid uppsatsens sammanfattning efter att undersökningen har gjorts.

⁹ Doyle, Mike, *Discourses of Employability and empowerment foundation degrees and "third way" discursive repertoires*, publicerad: 2003-02-04 (hämtad: 2014-05-07)

¹⁰ Jørgensen & Phillips, *Diskursanalys som teori och metod* s. 85

¹¹ Bergström, Göran & Boréus, Kristina (red.), *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, 3., [utök.] uppl., Studentlitteratur, Lund, 2012, s. 375

¹² Jørgensen & Phillips, *Diskursanalys som teori och metod*, s. 74

¹³ *Ibid*, s. 16

¹⁴ *Ibid*, s. 76

¹⁵ *Ibid*, s. 69

¹⁶ *Ibid*, s. 86

SD-kvinnor är en del av ett politiskt parti och ”politik defineras som kamp mellan olika grupper om väsentliga värden, vilket också tar sig uttryck i språket.”¹⁷ Denna metodiska verktyg ska appliceras på ett politisk partis ideologiska dokument om heder. ”Diskursiva relationer fungerar som fokus för social kamp och konflikt: diskursordningarna kan ses som en domän för potentiell kulturell hegemoni, där de dominerande grupperna kämpar om att hävda och bevara bestämda strukturer i och mellan dem.”¹⁸ SD-kvinnor framför vissa typer av diskurser som återspeglar deras synsätt på heder och hur Sverige ska se ut enligt dem.

Det har framförts kritik mot denna metod och ett exempel på ett problem är att gränsen mellan diskursanalys och analys av den sociala praktiken samt mellan det diskursiva och icke-diskursiva inte är tillräckligt tydliga.¹⁹ Trots kritiken så ska denna metod användas för att studera vilka diskurser som SD-kvinnorna använder sig av och hur de kommer till uttryck i åtgärdsprogrammet för att få en förståelse för hur de talar om heder. Diskursanalysen är lämplig för min analys då jag med hjälp av Faircloughs metod kommer att synliggöra hur SD-kvinnorna genom sitt språk, formuleringar, ord och begrepp i texten använder sig av olika diskurser som passar deras politiska ståndpunkter. Analysen av åtgärdsprogrammet kommer att visa SD-kvinnornas utsnitt av världen och deras beskrivning av det svenska samhället och hur den bör förändras genom deras politik.

2.2 Den akademiska och politiska debatten om hedersrelaterat våld och förtryck

Med utgångspunkt från tidigare forskning så ska jag teckna en bild av det rådande debattklimatet genom att poängtera framträdande ståndpunkter. Inom debatten om hedersrelaterat våld och förtryck finns det olika positioneringar och som Ekström har framhållit så kan man åt ena sidan förklara hederskulturen via det antropologiska kulturbegreppet²⁰ och åt andra sidan via den feministiska kritiken.²¹ Nyckelbegreppen heder, hedersrelaterat våld och förtryck, kultur, hederskultur, hedersnormer och mäns våld mot kvinnor vs hedersvåld förekommer i hedersdebatten. De kommer att diskuteras nedan då begreppen även återfinns i SD-kvinnors

---

¹⁷ Bergström & Boréus (red.), *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, s. 391

¹⁸ Jørgensen & Phillips, *Diskursanalys som teori och metod*, s. 78

¹⁹ Ibid, s. 93

²⁰ Ekström, Simon, *Hedersmorden och orden: berättelser om kultur, kritik och skillnad*, Makadam, Göteborg, 2009, s. 13

²¹ Ibid, s. 136

åtgärdsprogram vilket således ger ett större perspektiv när SD-kvinnors material analyseras för att förstå hur de gör politik av detta ämne.

Hedersrelaterat våld och förtryck som kultur

Heder är ett väsentligt begrepp då uppsatsen handlar om hur SD-kvinnor talar om heder. Det måste talas om heder på ett meningsfullt sätt för att förbättringar ska ske för de utsatta.

Wikman uppfattar i boken *Om heder*, att heder är något positivt om ens värde, självrespekt och social respekt i ens egna men även andras ögon. Hon poängterar att det som krävs för att uppnå detta är olika beroende på kultur och historia.²²

Grutzko och Åberg hävdar i sin bok *Heder och samvete: en bok om hederskultur i Sverige*, att heder handlar om att släktens rykte grundar sig i deras kontroll av kvinnorna och deras sexualitet.²³ Många forskare har kommit fram till samma slutsats, att heder innebär att krav ställs på en och ens rätt till respekt från omgivningen.²⁴

Perstiany hävdar i boken *Här går gränsen: om integritet och kulturella mönster i Sverige och Medelhavsområdet*, att heder och det positiva förknippas med män och att skam och det negativa förknippas med kvinnor.²⁵ Han menar vidare att det finns två typer av människor i ett hederssamhälle, de som har heder och de som saknar heder. De som saknar heder uppfattas som icke fullvärdiga människor.²⁶

Bokens författare, Sjögren, klargör att heder innebär ens betydelse samt anspråk på ära och stolthet och poängterar att det måste erkännas av andra.²⁷ Det är därmed något kollektivt dvs det betecknar en bild man ger till utomstående.²⁸ Pitt-Rivers håller med men understryker även att heder handlar om ens värdering av ens egna värde vilket innebär att hedern även existerar i individens syn.²⁹

Efter att ha visat hur dem här forskarna ser på dessa begrepp så faller det sig naturligt att granska hur forskarna inom denna debatt förstår **hedersrelaterat våld och förtryck**.

---

²² Wikan, Unni, *Om heder*, Daidalos, Göteborg, 2009, s. 9

²³ Grutzky, Eduardo & Åberg, Lars, *Heder och samvete: en bok om hederskultur i Sverige*, Fri tanke, Stockholm, 2013, s. 9

²⁴ Johansson, Kenneth (red.), *Hedersmord: tusen år av hederskulturer*, Historiska media, Lund, 2005, s. 150

²⁵ Sjögren, Annick, *Här går gränsen: om integritet och kulturella mönster i Sverige och Medelhavsområdet*, 2. uppl., Dialogos, Stockholm, 2006, s. 59

²⁶ Ibid, s. 58

²⁷ Ibid, s. 65

²⁸ Ibid, s. 60

²⁹ Johansson (red.), *Hedersmord: tusen år av hederskulturer*, s. 183

Shields definerar i boken *Heder i Sverige*, att hedersrelaterat våld är ett typ av förtryck som drabbar barn, kvinnor och även män.³⁰ Hedersförtryck har som syfte att kontrollera familjemedlemmar utan att använda sig av fysiskt våld.³¹ Detta inkluderar exempelvis arrangerat äktenskap, hot, psykisk kränkning och skuld-och skambeläggande.³²

Kakabaveh, Eriksson och Caglar förklarar i boken *Varken hora eller kuvad: Respektguiden*, att det våld och utsatthet som kvinnorna genomlider grundar sig i att hedern är mellan deras ben dvs kvinnans värde ligger i hennes sexualitet och det är således viktigt att hon är oskuld innan hon ingår äktenskap. Om hon förlorar sin oskuld eller betar sig på ett olämpligt sätt som kan kopplas till hennes sexualitet så kränker och påverkar hon hela släktens heder. Det är inte förrän när männen har gett det straff som står i proportion till det hon har gjort som hedern är återupprättad. Detta straff kan vara med döden för att upprätthålla hedern vilket påvisar att heder är en kollektiv angelägenhet.³³ Eldén beskriver i boken *Heder på liv och död: våldsamma berättelser om rykten, oskuld och heder*, att när männen utsätter familjemedlemmarna för hedersrelaterat våld och/eller förtryck genom deras kontroll och makt så (bort)förklaras det pga vikten av att upprätthålla hedern. Dessa handlingar normaliseras då en hänvisning görs till normativa föreställningar som exempelvis oskuld som tidigare nämnt.³⁴ Wikan konstaterar däremot att hedersmord inte endast drabbar kvinnor och att det således inte handlar om exempelvis ett globaliserat kvinnoförtryck utan en specifik hedersideologi.³⁵

Hederskultur är ett nödvändigt begrepp då hedersrelaterat våld och förtryck har uppkommit inom denna kultur vilket SD-kvinnor vill motverka i Sverige.

Gratzky och Åberg anser att ”det är en inhemsk kultur i de geografiska områden där den har stort genomslag. Den har inte införts av koloniala eller imperialistiska krafter utifrån. Den har globaliserats genom migrationen, men den är lokalt producerad.”³⁶

Kamali, professor i socialt arbete, sa i en intervju att ”hederskulturer är en myt, fördomsfull och kanske rentav rasistisk” och menade att många forskare från exempelvis USA har tagit

---

³⁰ Jarl-Åberg, Cecilia (red.), *Shields: heder i Sverige*, ALMAeuropa, Stockholm, 2009, s. 73

³¹ Ibid, s. 74

³² Varken hora eller kuvad & Kakabaveh, Amineh, *Respektguiden*, 2., rev. utg., Nixon, Stockholm, 2012, s. 26

³³ Ibid, s. 25

³⁴ Eldén, Åsa, *Heder på liv och död: våldsamma berättelser om rykten, oskuld och heder*, Acta Universitatis Upsaliensis, Diss. (sammanfattning) Uppsala : Univ., 2003,Uppsala, 2003, s. 89

³⁵ Johansson (red.), *Hedersmord: tusen år av hederskulturer*, s. 173

³⁶ Grutzky & Åberg, *Heder och samvete: en bok om hederskultur i Sverige*, s. 62

avstånd från teorin.³⁷ Wikan menar att heder är en fråga om **kultur** och inte religion men att religion samspelar med kultur.³⁸ Ekström menar tillskillnad från Wikan att kulturbegreppet kan sammankopplas till att individen är ett med sin kultur.³⁹ Grutzky och Åberg anser dock att det är nödvändigt att kunna kritisera religioner, kulturer och traditioner som inte ger människor deras grundläggande rättigheter och konstaterar att det finns bättre och sämre kulturer.⁴⁰

Kulturer existerar inte endast i samhällen utan även inom familjer då alla tänker, tycker och handlar på ett visst sätt.⁴¹ De svenskar som lever inom hederskulturer hamnar i en speciell situation när de ska förhålla sig till sin familjs samt majoritetssamhällets kultur, värderingar och normer.⁴² Bremer, Brendler-Lindqvist och Wrangsjö förklarar i boken *Ungdomar och hedersrelaterat våld: om transkulturellt behandlingshem*, att detta resulterar i ett stort avstånd mellan familjekulturen och majoritetssamhällets kultur.⁴³

Johansson, författare av boken *Hedersmord: tusen år av hederskulturer*, menar att svenskar har svårt att förstå hur Sahindal kunde bli förtryckt av sin familj och tillslut mördad av sin egen far. Det beror på att även vi lever bundna till en specifik kultur.⁴⁴

När man talar om heder bör man ha vetskap om vad för typ av **hedersnormer** det är som ska efterlevas för att problem inte ska uppstå.

Eldén klargör att kvinnan inom hederskulturer har krav på sig att vara oskuld tills hon ingår äktenskap, att hon ska bete sig på ett lämpligt sätt för att bibehålla sin och familjens rykte och heder.⁴⁵ Risken för att få en dåligt rykte drabbar inte män utan det är kvinnornas levnadssätt som kan tolkas på ett negativt sätt.⁴⁶ Det är därför de inte ska synas utomhus själva, på fester, dricka alkohol, ha en relation etc. Hur man framstår i andras ögon är därmed viktigt även om deras uppfattning kan vara fel.⁴⁷

En annan norm enligt Kakabaveh, Eriksson och Caglar är arrangerat äktenskap som även

---

³⁷ Ibid, s. 161

³⁸ Wikan, *Om heder*, s. 33

³⁹ Ekström, *Hedersmorden och orden: berättelser om kultur, kritik och skillnad*, s. 224

⁴⁰ Grutzky & Åberg, *Heder och samvete: en bok om hederskultur i Sverige*, s. 61

⁴¹ Bremer, Sevil, Brendler-Lindqvist, Monica & Wrangsjö, Björn, *Ungdomar och hedersrelaterat våld: om transkulturellt behandlingsarbete*, 1. uppl., Rädda barnen, Stockholm, 2006, s. 16

⁴² Ibid, s. 24

⁴³ Ibid, s. 17

⁴⁴ Johansson (red.), *Hedersmord: tusen år av hederskulturer*, s. 186

⁴⁵ Eldén, *Heder på liv och död: våldsamma berättelser om rykten, oskuld och heder*, s. 16

⁴⁶ Ibid, s. 119

⁴⁷ Ibid, s. 129

drabbar det manliga könet. Vidare så drabbas dem även genom att de ska övervaka kvinnorna i släktens heder vilket i sin tur innebär hela släktens heder. Män kan också falla offer för hedern om de exempelvis väljer att beskydda dessa kvinnorna från släktens påtryckningar.⁴⁸

Det feministiska perspektivet på hedersrelaterat våld och förtryck

Det är betydelsefullt att ha kännedom om hur man kan göra skillnad på våld i nära relationer, **mäns våld mot kvinnor vs hedersrelaterat våld och förtryck**, då SD-kvinnor gör denna uppdelning i deras åtgärdsprogram vilket jag kommer att återkomma till senare i uppsatsen.

Grutzky och Åberg sammanfattar mäns våld mot kvinnor som ”individellt utfört och kollektivt fördömt” och hedersrelaterat våld som ”kollektivt planerat/utfört och kollektivt sanktionerat.”⁴⁹

I boken Hedersmorden och orden, påvisas det att debatten om hedersmord egentligen inte handlar om Sahindal utan fokus är snarare på debatten om mordet samt om två positioneringar: ett större globalt patriakalt förtryck och kulturförklaringar. Fokus försvinner därmed från människan.⁵⁰ Camauer och Nohrstedt tydliggör i boken Mediernas vi och dem: mediernas betydelse för den strukturella diskrimineringen, som är en del av statens offentliga utredningar, att våld mot kvinnor inte kan knytas till varken en grupp eller kultur utan ”det handlar snarare om kvinnans värde, hennes roll i samhället samt mäns äganderätt och kontroll av kvinnor.” De menar vidare att våld som maktmedel sker i alla länder och så även i Sverige. Det har även visat sig att den vanligaste orsaken till att mord i nära relationer har skett är pga kontrollbehov och/eller psykisk störning oavsett förövarens etnicitet.⁵¹

Islamologen Hjärpe, anser att människor har mer komplexa anledningar bakom sina handlingar än att endast förklara det i termer av religion och kultur. Han menar dock att det finns gemensamma kopplingar mellan olika fall som uppmärksammas, som könsroller och sexuell heder samt att förövarna oftast kommer ifrån Mellanöstern där islam är majoritetsreligionen.⁵² Han menar att även svenskar har en kultur men tillskillnad från Eldén och Lundgren, som understryker att även svenska förövare har en kultur, så poängterar han även att det inte endast

---

⁴⁸ Varken hora eller kuvad & Kakabaveh, *Respektguiden*, s. 23

⁴⁹ Grutzky & Åberg, *Heder och samvete: en bok om hederskultur i Sverige*, s. 29

⁵⁰ Ekström, *Hedersmorden och orden: berättelser om kultur, kritik och skillnad*, s. 73

⁵¹ Sverige. Utredningen om makt, integration och strukturell diskriminering, *Mediernas vi och dom: mediernas betydelse för den strukturella diskrimineringen: rapport*, Fritze, Stockholm, 2006, s. 191

⁵² Johansson (red.), *Hedersmord: tusen år av hederskulturer*, s. 27

är svenska förövare som ska bedömas individuellt och psykologiskt.⁵³ Dock har alla samma mål med sina förklaringar och det är att motverka ett ”vi och dem”-tänk.

I forskningsdebatten om heder blir teorin intersektionalitet användbar för att kunna förstå och förklara hedersproblematiken.⁵⁴ Precis som det antropologiska och feministiska positioneringarna så är intersektionalitet en viktig ståndpunkt som blir mitt bidrag till debatten.

2.2.1 Intersektionalitet

Den teoretiska utgångspunkten på den här studien är begreppet intersektionalitet. Denna teori fokuserar på heder bortom en antropologisk eller feministisk förklaring genom kultur, heder och kön som detta perspektiv anser är förenklat då målet är att belysa hur komplext talet om heder är.⁵⁵ Intersektionalitet i kombination med en diskursanalys är kompatibelt med denna typ av undersökning för att få insikt i hur SD-kvinnor talar om heder, vilka begrepp de använder sig av och hur dem vrider och vänder på dem för att fungera väl med Sverigedemokraternas politik. Denna teori ger en mer mångfacetterad bild av verkligheten.

Begreppet har de senaste åren fått sitt genombrott och handlar om individers olika positioner i samhället vilket grundar sig i ens erfarenheter, identitet och möjligheter.⁵⁶ Termen blev uppmärksam i samband med hedersdebatten kring Sahindal och hur man ska förklara och förstå mordet men även andra utsattas situation⁵⁷ då allt inte är svart eller vitt utan att det är en mer komplex bild som intersektionalitetsperspektivet analyserar. Intersektionalitet kommer från det engelska ordet ”intersection” vilket betyder ”skärningspunkt”. Termen påvisar att olika kategorier samt maktstrukturer korsar och påverkar varandra.⁵⁸ Exempel på kategorier som är i samspel med varandra är kön, sexualitet, klass och etnicitet⁵⁹ och det har blivit allt vanligare att

---

⁵³ Ibid, s. 28

⁵⁴ Carbin, Maria, *Mellan tystnad och tal: flickor och hedersvåld i svensk offentlig politik*, Statsvetenskapliga institutionen, Stockholms universitet, Diss. Stockholm : Stockholms universitet, 2010, Stockholm, 2010, s. 15

⁵⁵ *Hedersrelaterat våld och förtryck: en kunskaps- och forskningsöversikt*, 1. uppl., Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK), Uppsala, 2010, s. 27

⁵⁶ Edling, Christofer & Liljeros, Fredrik (red.), *Ett delat samhälle: makt, intersektionalitet och social skiktning*, 1. uppl., Liber, Malmö, 2010, s. 149

⁵⁷ Carbin, *Mellan tystnad och tal: flickor och hedersvåld i svensk offentlig politik*, s. 15

⁵⁸ Mattsson, Tina, *Intersektionalitet i socialt arbete: teori, reflektion och praxis*, 1. uppl., Gleerup, Malmö, 2010, s. 17

⁵⁹ Ibid, s. 19

de är överlappande.⁶⁰ Intersektionalitetsperspektivet synliggör hur dessa kategorier skapar olika positioner och på så sätt även över-och underordning privat som offentligt.⁶¹ Denna teori synliggör och problematiserar maktutövande och ojämlikhet i samhället.⁶² Intersektionalitet handlar därmed om att ”utforska den ojämlikhet som konstrueras i intersektionen mellan olika samhällsinvävar och de specifika former av konsensus och underordning som uppstår i skärningspunkten för maktstrukturer, institutionella praktiker och individuella handlingar.”⁶³ En intersektionell analys innebär ett sätt att förstå ojämlikhet och orättvisor genom olika skiktningssdimensioner.⁶⁴ Med detta i åtanke får man en större insikt vid inläsningen av åtgärdsprogramet och hur SD-kvinnor förstår hedersbegreppet. En intersektionell förståelse för heder menar att ”patriakala strukturer förstärks av rasistiska praktiker på institutionell nivå och förvärrar situationen för våldsutsatta kvinnor och barn på individnivå.”⁶⁵

En människa kan vara dubbelt och även flerdubbelt förtryckt pga intersektionen av olika kategorier, ett exempel är kvinnor med annan etnisk bakgrund⁶⁶ och hur SD-kvinnor framställer kvinnan genom att tala om heder kommer att belysas. Intersektionalitet är därmed en användbar teori för att ”identifera och namnge specifika former för utsatthet skapade i skärningspunkten mellan patriakala strukturer och etnisk diskriminering.”⁶⁷

Begreppet makt och ojämlikhet som är centralt inom intersektionalitet är av betydelse för analysen av åtgärdsprogramet för att granska kvinnornas underordnade roll i samhället pga olika intersektioner. Det intersektionella perspektivet är således en bra teori att använda för att granska hur de talar om heder, hur bilden av kvinnan tecknas samt vilka uppfattningar om kultur, kön och etnicitet som kommer till uttryck i SD-kvinnornas resonemang.

Statsvetarna Carbin och Tornhill beskriver problematiken kring teorin i sin artikel ”Intersektionalitet-ett oanvändbart begrepp” och menar att intersektionalitet inte är kopplat till ett specifikt problem eller maktförståelse vilket gör att författarna likställer det som en tom markör.

---

⁶⁰ Edling & Liljeros (red.), *Ett delat samhälle: makt, intersektionalitet och social skiktning*, s. 149

⁶¹ Björkman, Jenny, Lindgren, Magnus, Pettersson, Karl-Åke & Häggglund, Bo, *Utsatta och sårbara brottsoffer*, 1. uppl., Jure, Stockholm, 2004, s. 101

⁶² De los Reyes, Paulina & Mulinari, Diana, *Intersektionalitet: kritiska reflektioner över (o)jämlighetens landskap*, 1. uppl., Liber, Malmö, 2005, s. 24

⁶³ Ibid, s. 9

⁶⁴ Edling & Liljeros (red.), *Ett delat samhälle: makt, intersektionalitet och social skiktning*, s. 163

⁶⁵ De los Reyes & Mulinari, *Intersektionalitet: kritiska reflektioner över (o)jämlighetens landskap*, s. 9

⁶⁶ Edling & Liljeros (red.), *Ett delat samhälle: makt, intersektionalitet och social skiktning*, s.146

⁶⁷ Björkman, Lindgren, Pettersson & Häggglund, *Utsatta och sårbara brottsoffer*, s. 118

De problematiserar begreppets användbarhet och ger ett exempel på en vägkorsning, vilket som tidigare nämnt är den engelska översättningen på begreppet intersektionalitet. Vägkorsningen fungerar som en metafor för att förklara de olika vägarna dvs de olika kategorierna som avgränsande från varandra.⁶⁸

”Intersektionalitet kan alltså vara begränsande eftersom det riskerar att ta vissa kategorier för givna som fixerade istället för att analysera villkoren för tillblivandet av till exempel kön eller klass. Faran är att man hamnar i ett ändlöst uppradande av attribut med kommatecken emellan-kön, klass, ras, sexualitet, etnicitet, nation, ålder, religion etc.” Spivak argumenterar i boken *Mellan tystnad och tal: flickor och hedersvåld i svensk offentlig politik*, för att det i vissa fall är bättre att endast fokusera på en kategori.⁶⁹

Lykke, håller i sin artikel ”Nya perspektiv på intersektionalitet. Problem och möjligheter”, med om Carbin och Tornhills resonemang kring den additiva förståelsen av teorin. Det innebär att kategorierna kan ”analyseras som separata strukturer och avgränsande enheter som integrerar men inte intra-agerar.”⁷⁰ Hon fastslår dock att intersektionalitet är ett användbart begrepp.⁷¹

Jag är väl medveten om kritiken mot teorin men väljer trots det att använda mig av den då den inte är så uppmärksam i forskningen om heder. Att uppradande av attribut kan tolkas som negativt anser jag i denna uppsats tvärtom är en nödvändighet för att kunna belysa framställningen av kvinnan, hennes position i samhället och kategorierna som skär in i varandra.

3. Undersökning

I detta avsnitt beskriver jag först en bakgrund till Sverigedemokraterna och dess kvinnoförbund för att få ökad kunskap om detta politiska parti. Jag ska analysera citat från åtgärdsprogrammet genom stöd av tidigare forskning för att få förståelse om deras positionering i debatten om heder och på så sätt kunna besvara uppsatsens frågeställningar. Diskurspanalysen är mitt verktyg för att analysera den lingvistiska nivån samt utforska de valda diskurserna som framkommer i citaten. Rubrikerna jag använder mig av i undersökningen är deras egna rubriker från åtgärdsprogrammet då det ger en klarare bild av hur de resonerar. Dessa rubriker är de teman som jag analyserar SD-kvinnorna igenom.

---

⁶⁸ Carbin, Maria & Tornhill, Sofie, *Intersektionalitet-ett oanvändbart begrepp*, Kvinnovetenskaplig tidskrift, (hämtad: 2014-05-01), s. 112

⁶⁹ Carbin, *Mellan tystnad och tal: flickor och hedersvåld i svensk offentlig politik*, s. 25

⁷⁰ Lykke, Nina, *Nya perspektiv på intersektionalitet. Problem och möjligheter*, Kvinnovetenskaplig tidskrift, (hämtad: 2014-05-01), s. 9

⁷¹ *Ibid*, s. 15

3.1 Bakgrund till Sverigedemokraterna och SD-kvinnor

Sverigedemokraterna bildades år 1988 och år 1994 erhöll partiet fem kommunala mandat. När de firade 10-års jubileum så ökade antalet mandat till åtta och framgången var stor. År 1998 bildades även SDU, Sverigedemokraternas Ungdomsförbund. År 2001 ställde SD upp på val till Svenska kyrkan vilket bidrog till mycket negativ uppmärksamhet i media där den svenska befolkningen uppmanades att rösta mot partiet. Trots detta så lyckades partiet få två mandat på riksnivå och i samband med detta bildades ett nytt förbund i anslutning till SD, nämligen Fädernas kyrka. År 2005 ersatte Jimme Åkesson partiledaren Mikael Jansson. År 2006 var partiet fortfarande det största partiet utanför riksdagen och erhöll 2,9% i valet vilket bidrog till 280 kommunala mandat och plats i tre landsting. År 2010 hade Sverige ett historiskt val då SD tog sig in i riksdagen med 5,7% vilket var den största valframgången för partiet. SD erhöll 20 mandat i riksdagen, 70 mandat i 15 landsting och 612 mandat i 246 olika kommuner.⁷²

SD-kvinnor bildades år 2010 och hade sitt första årsmöte år 2011. Detta förbund fungerar som ett komplement till Sverigedemokraterna då de fokuserar på partiets politik ur ett kvinnligt perspektiv. Målet är att det svenska samhället ska bli så rättvist och jämlikt som möjligt. De fokuserar på två områden, *Jämställdhetspolitik* och *Familjepolitik*. Uppsatsens syfte är att analysera deras ställningstagande till hedersproblematiken som är en del av jämställdhetspolitiken.⁷³

3.2 Analys av SD-kvinnors åtgärdsprogram

SD-kvinnor presenterade år 2012 sin kampanj mot hedersförtryck som inkluderar 32 åtgärdsförslag. ”Förtryck i hederns namn- och hur vi stoppar ett växande problem i Sverige” har skapats då de anser att hederproblematiken är den viktigaste jämställdhetsfrågan idag. Den har utvecklats genom dialog med kvinnor som har delat med sig av sina erfarenheter och åsikter samt genom olika utredningar och studier.⁷⁴

Att hedersförtryck existerar i dagens Sverige anser SD-kvinnor beror på ”en ansvarslös invandringspolitik, kulturell relativism och en stor dos naivitet.” SD-Kvinnors mål med åtgärdsprogrammet är ”konkretiserat arbete för att motverka hederskulturen och för att hjälpa

⁷² Sverigedemokraterna, Vår historia, (hämtad:2013-11-28), Sarbast, Diana, *Hur förstår Sverigedemokraternas principprogram religionsfriheten i samband med islam?*, B-uppsats, s. 16

⁷³ SD-kvinnor, *Om SD-kvinnor*, (hämtad: 2014-04-08)

⁷⁴ SD-kvinnor, *Nolltolerans mot hedersförtrycket*, publicerad: 2012-07-11 (hämtad: 2014-04-08)

alla dess offer.” De menar att dokumentet ska ses som levande då den kommer att uppdateras med tiden. Förutom att ge förslag på de åtgärder de anser krävs för att förhindra hedersförtryck så vill de skapa en öppen samhällsdebatt. Detta görs bäst genom att problematisera och frågasätta hederskulturen för att på så sätt kunna ”förändra de värderingar och normer som ligger till grund för den.”⁷⁵

I citatet framkommer det att SD-kvinnor är emot kulturrelativism och de anser även att dagens invandringspolitik är en bidragande faktor till hedersproblematiken. Citatet visar tydligt att SD-kvinnor anser att integrationspolitiken har misslyckats då de inte har anamnat det svenska. Redan i inledningen av åtgärdsprogramet kan det uppfattas som att åtgärdsprogramet handlar om invandringsfrågan och inte om jämställdhet. Min tolkning är att SD-kvinnor befäster skillnader mellan människor beroende på etnicitet och kultur vilket är exkluderande. De los Reyes och Martinsson har på liknande sätt kommit fram till att ”kulturrasism och strukturell diskriminering har sin grund i en uppfattning om att människors inneboende olikhet också medför olika möjligheter att delta på likvärdiga villkor i samhällslivet.”⁷⁶ SD-kvinnors sätt att belysa skillnadsskapande kan ses i åtgärdsprogramet och citatet framställer människor från två kulturer som radikalt olika. Genom att skriva att en viss grupp människors värderingar och normer måste förändras för att bli en del av det svenska så kan det uppfattas som att vissa värderingar är sämre då de inte är en del av den svenska kulturen. Statens offentliga utredningar SOU 2006:21, har på samma sätt framhållit att det sker en diskursiv mekanism där dessa människor inte vet eller bryr sig om de svenska värderingarna och normerna och därmed gör som de vill.⁷⁷

3.2.1 Vad är hederskultur?

SD-kvinnor identifierar hederskulturen som motsatsen till den västerländska kulturen då de anser att det finns olika syn på kollektiv/individ.

Den svenska kulturen, som är en del av den västerländska kulturen, beskrivs på ett positivt sätt och menar att egenvärde har stor vikt. ”Människovärdet är grundläggande och får inte kränkas. Våra kollektiva strukturer bygger på ömsesidig respekt och en solidaritet med bas i

---

⁷⁵ SD-kvinnor, *Förtryck i hederns namn- och hur vi stoppar ett växande problem i Sverige*, s. 2 (hämtad: 2014-04-10)

⁷⁶ De los Reyes, Paulina & Martinsson, Lena (red.), *Olikhetens paradigm: intersektionella perspektiv på o(jäm)likhetsskapande*, Studentlitteratur, Lund, 2005, s. 14

⁷⁷ Sverige. Utredningen om makt, integration och strukturell diskriminering, *Mediernas vi och dom: mediernas betydelse för den strukturella diskrimineringen: rapport*, s. 213

medmänsklighet och empati, en vilja att formera oss och tillsammans arbeta för att uppnå gemensamma mål.”

Hederskulturen, som formuleras som icke förenlig med den svenska kulturen, beskrivs på ett negativt sätt där individens värde sitter i deras roll inom kollektivet. ”Kollektivets grund är blodsband och den motsvarighet till solidaritet som finns har sin bas i plikt, krav och tvång.”⁷⁸

Som föregående citat påvisade så kan SD-kvinnors tal om heder uppfattas som att de befäster skillnader mellan människor från olika kulturer vilket därmed även ger uppfattningen om att det finns bättre och sämre kulturer där den svenska kulturen är den rätta. SD-kvinnors uppdelning mellan svensk kultur och hederskultur kan tolkas som en hierarkisk rangordning av människor där deras syn på invandrare är som underlägsen svensken. Det är en typ av rasistisk diskurs att kategorisera människor genom att vissa framställs som våldsamma⁷⁹ vilket påvisas när kvinnan beskrivs som utsatt. Min uppfattning är att SD-kvinnors sätt att tala om hederskulturer görs via ett ”vi och dem”-tänk och det återspeglas i citatet där de beskriver hederskultur som avvikande mot den svenska. Jag har funnit liknande mönster i den diskursiva praktiken som Strand Runsten funnit i ett annat material då hon undersökt SVT:s rapportering av mordet på Sahindal där det framkom att det skedde en polarisering mellan ”vi” och ”dem” samt att öst och västs kultur framställs som oförenliga med varandra.⁸⁰

SD-kvinnor gör en persuasiv (övertalande) definition vilket innebär att dem ”kopplar samman ett ord eller fenomen med ett positivt eller negativt värde i avsikt att övertyga eller avskräcka redan genom den innebörd man lägger i ordet.” Denna typ av argumentation är vanligt inom politik.⁸¹ Ett exempel är ovanstående citat då Sverige tillskrivs positiva egenskaper som medmänsklighet och empati medan kulturer utanför Europa tillskrivs negativa egenskaper som plikt, krav och tvång i kontrast till västvärlden.

---

⁷⁸ SD-kvinnor, *Förtryck i hederns namn-och hur vi stoppar ett växande problem i Sverige*, s. 4 (hämtad: 2014-04-12)

⁷⁹ Sverige. Utredningen om makt, integration och strukturell diskriminering, *Mediernas vi och dom: mediernas betydelse för den strukturella diskrimineringen: rapport*, s. 213

⁸⁰ Ibid, s. 24

⁸¹ Lena Halldenius, Åsa Burman, *Lathund i Argumentationsanalys*, s. 6

3.2.2 Effekter på majoritetssamhället

SD-kvinnors dokument menar att hederskulturen inte enbart drabbar en minoritet utan även har en negativ effekt på majoritetssamhället.

I takt med att enklaver präglade av hederskulturella strukturer växer fram ökar segregationen till den grad att parallella samhällen etableras. De personer som lever i dessa parallellsamhällen blir alienerade från det svenska samhället och dess normer, vare sig de är offer eller förövare i förhållande till hedersförtrycket. Kontrasten mellan majoritetssamhällets värderingar och normer respektive de som råder i det egna samhället leder i sin tur till en ovilja eller rädsla att bli en del av det svenska samhället. Otaliga gånger uppvisas exempel på bristande eller helt frånvarande respekt för det svenska.⁸²

Enligt SD-kvinnor så finns det två olika typer av samhällen i Sverige men det som SD-kvinnor inte tar hänsyn till är att dessa kvinnor inte nödvändigtvis vill ge upp sin ena kultur för att helt anamna den svenska kulturen utan vill kombinera båda två och fortfarande vara en del av det svenska samhället. De los Reyes påpekar på samma sätt i boken *Utsatta och sårbara brottsoffer*, att det inte behöver vara majoritetssamhällets ”antingen/eller” utan att många kvinnor faktiskt vill ha ”både/och”⁸³

Parallella samhällen kan även tolkas som förorter och att människorna som bor där är mindre svenskar. Detta är ett nationellt olikhetsskapande då dem förknippas som ”de andra”⁸⁴ och att dem som bor i ”segregerade områden” därmed inte tillhör den svenska nationen.⁸⁵ Precis som De los Reyes och Mulinari har framhållit i teoriavsnittet så synliggör intersektionalitet ojämlikheter i samhället och i denna intersektion av etnicitet, kön och klass tydliggörs ojämlikheten mellan människor och deras levnadsstandard.

Som tidigare nämnt så uppvisar även detta citat att människor inom hederskulturer inte respekterar de svenska normer och värderingarna vilket är en generalisering. Strand Runsten hävdar på liknande sätt att denna generalisering av människor med annan etnisk bakgrund är ett

---

⁸² SD-kvinnor, *Förtryck i hederns namn- och hur vi stoppar ett växande problem i Sverige*, s. 5 (hämtad: 2014-04-12)

⁸³ Björkman, Lindgren, Pettersson & Hägglund, *Utsatta och sårbara brottsoffer*, s. 116

⁸⁴ De los Reyes & Martinsson (red.), *Olikhetens paradigm: intersektionella perspektiv på o(jäm)likhetsskapande*, s. 27

⁸⁵ *Ibid*, s. 100

dominerande mönster.⁸⁶ I många fall gör SD-kvinnor felaktiga generaliseringar vilket jag kommer att återkomma till mer senare.

Att växa upp i ett sådant parallellt samhälle med hedersstrukturer anser SD-kvinnor har bidragit till rasism. Som exempel på detta hänvisar dem till följande citat som en man sa till Dagens nyheter år 2000:

Men det är inte lika fel att våldta en svensk tjej som att våldta en arabisk tjej. Den svenska tjejen får ju massor av hjälp efteråt, och hon har nog redan knullat. Men arabtjejen får problem med sin familj. För henne är det en stor skam att bli våldtagen. Det är viktigt att hon har kvar oskulden när hon gifter sig.⁸⁷

Detta citat påvisar att den svenska majoriteten också faller offer för hederskulturer och offerkonstruktionen av den svenska kvinnan målas upp. Att i ett politiskt partis dokument om hur man ska motverka hedersförtryck, nämna ett så gammal citat som en person sagt, och använda det som stöd för att påvisa att hederskulturen har resulterat i rasism är bristfälligt. Som De los Reyes och Martinsson tidigare har nämnt så grundar sig kulturrasism och strukturell diskriminering i att människor är olika vilket detta citat framhåller på ett negativt sätt. Med stöd av dem anser jag att det är SD-kvinnor som kan tolkas uppvisa rasism när de väljer att ta med ett sådant citat vilket inte hjälper hedersproblematiken på ett konkret sätt utan förstärker eventuella fördomar istället.

Molina och De los Reyes uppmärksammar att när människor med utländsk bakgrund förtrycker kvinnor så är det ett kulturellt drag hos dem vilket bidrar till föreställningen om svensk överlägsenhet.⁸⁸ Som dessa två författare har framhållit så befäster kulturbegreppet skillnader mellan svenskar och invandrare samt kvinnornas utsatthet vilket är en förenkling av problematiken. Som nämnt i teorin så innebär intersektionalitet att man ska se heder bortom en enkel förståelse av exempelvis kultur och citatet visar tydligt att SD-kvinnor saknar ett intersektionellt perspektiv då de inte tar hänsyn till den mer komplexa bild som finns. Det som sker i hederns namn förklaras genom kulturbegreppet och man bortser därmed från andra faktorer. Kakabaveh, Eriksson och Caglar förstår det på samma sätt att man av främlingsfientliga

---

⁸⁶ Sverige. Utredningen om makt, integration och strukturell diskriminering, *Mediernas vi och dom: mediernas betydelse för den strukturella diskrimineringen: rapport*, s. 216

⁸⁷ SD-kvinnor, *Förtryck i hederns namn- och hur vi stoppar ett växande problem i Sverige*, s. 5 (hämtad: 2014-04-12)

⁸⁸ Eldén, *Heder på liv och död: våldsamma berättelser om rykten, oskuld och heder*, s. 67

anledningar skyller kvinnoförtryck på kulturer och ”invandrare” och inte beaktar det större patriarkatet som återfinns i alla kulturer. De menar även att ”kvinnoförtryck i hederns namn underblåses och förstärks av arbetslöshet, utanförskap, marginalisering, social utslagning och segregation.”⁸⁹ Det är därmed ett överlappande av olika kategorier som förekommer enligt den intersektionella teorin. SD-kvinnor förklarar kvinnors utsatthet i termer av kultur när det i själva verket, enligt Nationellt centrum för kvinnofrid, även rör sig om kön, klass, rasism och etniskt diskriminering.⁹⁰

3.2.3 Assimilation framför integration

I kapitel 1, ”En stabil värdegrund”, presenteras en bild på två barn, en blond flicka och en blond pojke, som håller varandra i händerna medan de promenerar vid en stuga på landet. Nedanför bilden står det följande.

”SD-Kvinnors Sverige vilar på en stabil grund av gemensamma grundläggande värderingar. Människans okränkbara egenvärde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt individens rätt till tankefrihet och egna livsval utgör det fundament som möjliggör ett tryggt samhällsbygge.”⁹¹

De målar upp en bild av deras definition av det rätta Sverige men den är inte representativ för åtgärdsprogrammet och har ingenting med hedersproblematikens åtgärder att göra.

I samband med nationalstatens och nationalismens uppkomst så förändrades, menar De los Reyes och Martinsson, den rasistiska diskursen från genetiska skillnader mellan människor till att ”raser” sammankopplades till ”bestämda geografiska områden och gemensamma kulturella bakgrunder.”⁹² I likhet med De los Reyes och Mulinari som i teoriavsnittet har framhållit att rasistiska praktiker förvärrar situationen för de utsatta så kan SD-kvinnors skillnadsskapande och utestängning av de andra göra att dessa kvinnor hamnar i en ännu mer utsatt position i samhället då deras familj inte passar in i SD-kvinnornas bild av den svenska nationen.

Sverigedemokraterna är ett parti som värnar om nationalismen och det framgår i deras

---

⁸⁹ Varken hora eller kuvad & Kakabaveh, *Respektguiden*, s. 27

⁹⁰ NCK, *Hedersrelaterat våld och förtryck: en kunskaps- och forskningsöversikt*, s. 31

⁹¹ SD-kvinnor, *Förtryck i hederns namn-och hur vi stoppar ett växande problem i Sverige*, s. 7 (hämtad: 2014-04-12)

⁹² De los Reyes & Martinsson (red.), *Olikhetens paradigm: intersektionella perspektiv på o(jäm)likhetsskapande*, s. 102

principprogram för att Sverige ska ha en gemensam identitet.⁹³ Detta citat är ett direkt uttryck för en nationalistisk diskurs. Ord och begrepp som ”gemensamma grundläggande värderingar” och ”människans okränkbara egenvärde” är slagord som radas upp och utgör ett tydlig exempel på SD-kvinnors sätt att tala om hedersförtrycket som motsatsen till det idylliska Sverige.

För SD-Kvinnor är det självklart att utbredningen av hederskulturellt förtryck i Sverige har möjliggjorts av den rådande integrationspolitiken i kombination med en ansvarslös invandringspolitik. Vårt land har på några decennier tagit emot ett, i förhållande till vår egen befolkningsstorlek, mycket stort antal individer från samhällen präglade av hederskulturer.⁹⁴

Ovanstående citat fokuserar på invandring, integration och assimilering och inte i lika stor utsträckning på kvinnor inom hederskulturer även om det är deras utsatthet som SD-kvinnor tar stöd ifrån. Ännu en gång används invandring och kultur som resonemang när de diskuterar hedersproblematiken vilket som tidigare nämnt kan sammankopplas till genetiska skillnader. Strand Runsten fastställer på liknande sätt i sin studie att det är problematiskt när man talar om heder som något kulturellt främmande som hotar det svenska samhället om ”vi” tar in fler ”invandrare.”⁹⁵ Brune menar vidare att ”dem” framstår som främmande, oönskade eller som ett hot mot vår utopiska självbild. Andrefierandet fungerar även som ”konstruktionen av en idealiserad svensk nationell identitet.”⁹⁶

---

⁹³ Sverigedemokraterna, *Sverigedemokraterna och nationalismen* (hämtad: 2014-05-20)

⁹⁴ SD-kvinnor, *Förtryck i hederns namn-och hur vi stoppar ett växande problem i Sverige*, s. 8 (hämtad: 2014-04-12)

⁹⁵ Sverige. Utredningen om makt, integration och strukturell diskriminering, *Mediernas vi och dom: mediernas betydelse för den strukturella diskrimineringen: rapport*, s. 218

⁹⁶ *Ibid*, s. 91

Samtidigt har den politik som formats för att underlätta för invandrare att bli en del av de svenska samhället varit en integrationspolitik, baserad på kulturrelativism och ett mångkulturellt ideal. Målet för politiken har inte varit att införliva de nya invånarna i det befintliga samhället och den svenska identiteten, utan att skapa ett nytt samhälle där individer kan leva sida vid sida med olika kulturell identitet. Utgångspunkten har varit att en mångfald av kulturella uttryck alltid verkar berikande och att eventuella problem uteslutande beror på bristande tolerans mot det som är nytt eller annorlunda mot det egna.⁹⁷

Ovanstående citat understryker att invandringpolitiken måste förändras då alla kulturer värderas lika högt. SD-kvinnor anser att främmande kulturer egentligen är anledningen till olika problem som uppstår i det svenska samhället som i detta fall i frågan om heder. Detta är ett parti som har en utopisk bild av Sverige, en nation som aldrig kan bli vad de eftersträvar. De förespråkar en kultur, en religion och helst en etnicitet och allt annat som är avvikande från den etniska kristna svensken hör inte hemma i Sverige och måste motverkas. SD-kvinnors uppfattning om denna minoritet kan tolkas som att deras kultur är en del av deras etnicitet dvs oförenderlig. Med den utgångspunkten så kommer inte assimilering heller bidra till någon förändring. Det SD-kvinnor strävar efter är ett samhälle där alla invånarna delar exakt samma kultur vilket är ouppnåeligt, även om andra kulturella uttryck förbjuds vilket även är en mänsklig rättighetskränkning. De los Reyes och Martinsson hävdar på samma sätt att kulturskillnader kan sammankopplas till ens nationella tillhörighet vilket är en rasistisk föreställning då det sker en uppdelning mellan folk och territorium.⁹⁸ SD-kvinnor använder sig av ordet annorlunda i samband med kultur vilket, enligt Ekström, kan användas som ett strategiskt vapen av främlingsfientliga krafter.⁹⁹ Ett annat exempel på ord i ovanstående citat är ordet invandrare, där statiska skillnader framhävs och omvandlas till egenskaper eller brister hos denna grupp människor enligt Brune.¹⁰⁰ Jag uppfattar det som att SD-kvinnor anser att mångkultur är någonting negativt som förstärker hederskulturer och förespråkar således assimilering för att verkligen motverka problematiken. Carbin framhåller på samma sätt i boken *Mellan tystnad och tal: flickor och hedersvåld i svensk offentlig politik*,

---

⁹⁷ SD-kvinnor, *Förtryck i hederns namn- och hur vi stoppar ett växande problem i Sverige*, s. 8 (hämtad: 2014-04-12)

⁹⁸ De los Reyes & Martinsson (red.), *Olikhetens paradigm: intersektionella perspektiv på o(jäm)likhetsskapande*, s. 112

⁹⁹ Ekström, *Hedersmorden och orden: berättelser om kultur, kritik och skillnad*, s. 228

¹⁰⁰ Sverige. Utredningen om makt, integration och strukturell diskriminering, *Mediernas vi och dom: mediernas betydelse för den strukturella diskrimineringen: rapport*, s. 95

att mångkultur och tolerans för skillnader kan tolkas som ett ”nedtystande av situationen”¹⁰¹ om heder i Sverige vilket detta citat också uttrycker då de indirekt menar att integrationspolitiken accepterar hederskulturer.

Integrationspolitikens arbete med att stödja bevarandet av kulturella identiteter må vara baserat i en välvilja, men för att komma till rätta med hedersrelaterat förtryck är det nödvändigt att motverka de värderingar och det normsystem som ligger till grund för hederskulturen. Detta förutsätter ett erkännande av att vissa kulturella uttryck inte hör hemma i och inte kan accepteras av vårt samhälle. På samma sätt fordras ett erkännande av att vissa värderingar kan och bör anses grundläggande för deltagande i det svenska samhället. De grundläggande mänskliga rättigheterna anses visserligen vara universella, men faktum är att dessa är uttryck för den västerländska syn som sätter människans okränkbara egenvärde först. På samma sätt är det ett faktum att det existerar kulturer som inte bygger på dessa värderingar.¹⁰²

Detta citat påvisar att alla människor inte har lika värde pga de värderingar de lever efter. De är därför inte välkomna i Sverige om de inte anpassar sig då de skriver att de svenska värderingarna är ett krav. SD-kvinnor vill motverka värderingar från andra kulturer som inte är en del av det västerländska och detta citat kan beskrivas som krockar mellan värdesystem. På liknande sätt benämner Carbin detta för en värderingsdiskurs.¹⁰³ Det blir då ett skillnadsskapande mellan svenska familjer gentemot patriarkala familjer på en värdemässig grund.¹⁰⁴ De använder begrepp som mänskliga rättigheter som stöd för att vissa kulturer är sämre än andra, dvs kulturer utanför Europa, då de definerar mänskliga rättigheter som en västerländsk produkt som inte kan appliceras på andra kulturer då de har andra värderingar. Om hedersproblematiken endast förstås som kultur och tradition så är problemlösningen modernitet och upplysning¹⁰⁵ vilket är vad svenskheten står för enligt dem. Särskiljande är tydligt i samtliga utdrag av åtgärdsprogrammet där det som ”invandrare” gör är kulturbetingat och att det som svenskar gör, utifrån SD-

---

¹⁰¹ Carbin, *Mellan tystnad och tal: flickor och hedersvåld i svensk offentlig politik*, s. 81

¹⁰² SD-kvinnor, *Förtryck i hederns namn- och hur vi stoppar ett växande problem i Sverige*, s. 8 (hämtad: 2014-04-12)

¹⁰³ Carbin, *Mellan tystnad och tal: flickor och hedersvåld i svensk offentlig politik*, s. 62

¹⁰⁴ *Ibid*, s. 65

¹⁰⁵ NCK, *Hedersrelaterat våld och förtryck: en kunskaps- och forskningsöversikt*, s. 29

kvinnornas förståelse för svenskhet, är en naturlig process. De los Reyes och Martinsson framför på samma sätt att vissa händelser anses vara kulturella medan andra bedöms som naturliga.¹⁰⁶

Enligt SD-kvinnor så leder integration till att Sverige tolererar och stärker hederskulturen samt ”till ett splittrat samhälle utan en gemensam identitet”. Genom att inte ha ett enat samhälle så blir det segregation ”baserad på kulturell identitet, etniska och kulturella enklaver”. Ett sådant samhälle förstärker det kollektiva tänket som präglar hederskulturer då det inte finns en gemenskap. Därför rekommenderar SD-kvinnor att Sverige ska ha en assimilationspolitik.

Principen om assimilation bygger på idén om öppen svenskhet och en politik för detta uppmuntrar samt förmedlar det svenska samhällets värderingar. Målet är att den som bosätter sig i Sverige ska upptas i den svenska gemenskapen och bli en del av det svenska samhället, utan att samhället förändras i grunden eller tvingas kompromissa med grundläggande värden.¹⁰⁷

De använder ordet integration i citatet tillsammans med ordet segregation som har en negativ klang vilket kan göra att läsare därmed även tolkar integration som något negativt. Denna retorik använder dem sig av för att förespråka assimilation istället.

I värderingsdiskursen sammankopplas det svenska till jämställdhet. Dessa krav som ställs på invandrare för att anpassa sig och assimileras blir en diskurs om strukturell diskriminering. Carbin menar att denna diskurs bidrar till att man inte endast uppmärksammar hur ”rasism och kulturella stereotyper inverkar på invandrade familjer, utan även på själva integrationspolitikens agenda ses som delaktighet i diskrimineringen.”¹⁰⁸

Historikern och etnicitetsforskaren Johansson menar att etnicitet i många fall likställs med kultur och genom att tala om en gemensam kultur så urskiljer man andra etniciteter. SD-kvinnor använder sig av denna retorik då de talar om heder genom att skriva om exempelvis kulturkrockar.¹⁰⁹ Genom att befästa dessa skillnader mellan människor så kan det tolkas som att de framställer dessa människor från hederskulturer som icke välkomna i den svenska nationen då etnicitet inte är något man kan assimileras ifrån. Därmed kan det uppfattas som att de aldrig fullt

---

¹⁰⁶ De los Reyes & Martinsson (red.), *Olikhetens paradigm: intersektionella perspektiv på o(jäm)likhetsskapande*, s. 16

¹⁰⁷ SD-kvinnor, *Förtryck i hederns namn- och hur vi stoppar ett växande problem i Sverige*, s. 8 (hämtad: 2014-04-12)

¹⁰⁸ Carbin, *Mellan tystnad och tal: flickor och hedersvåld i svensk offentlig politik*, s. 160

¹⁰⁹ Mattsson, *Intersektionalitet i socialt arbete: teori, reflektion och praxis*, s. 77

ut kan vara en del av det svenska även om de förändrar sina värderingar och normer. I boken *Sverige och de andra: postkoloniala perspektiv*, beskriver författarna McEachrane och Faye att detta utpekande av etniska grupper och kulturer kallas för nyrasism eller etnisk rasism.¹¹⁰ Genom att assimileras så tvingas invandrare ge upp sina kulturer, värderingar och traditioner och helt anamma det svenska. Det är att göra en generalisering, att alla invandrare ingår i en hederskultur och att det enda rätta är det svenska som alla måste anpassa sig till vilket tar ifrån dem deras identitet i strävan efter att nå ett enkulturellt samhälle. Detta ger uppfattningen om att hedersfrågan endast är en genväg för att diskutera andra frågor som invandring som är en viktig del av Sverigedemokraternas politik.

3.2.4 Lika värde för människor-inte värderingar

Integrationspolitiken, som SD-kvinnor motsätter sig, bygger på kulturell relativism vilket inkluderar alla kulturers lika värde.¹¹¹ Vissa värderingar anser dem är fundamentala medan vissa är oförenliga med det svenska samhället. ”Exempel på sådana grundläggande svenska och västerländska värderingar är just alla människors lika värde, individers rätt till sina egna åsikter och jämställdhet mellan kvinnor och män. Dessa, menar vi, får det svenska samhället aldrig kompromissa med. Samtidigt är det just detta som sker när alla kulturer ska värderas lika högt.” Kulturell relativism innebär att kompromisser görs genom olika integrationsåtgärder och hänvisar till att ”svenska läkare ger råd till unga flickor att på sin bröllopsnatt sticka sig själva i underlivet för att bevisa sin oskuld.” Sveket, enligt SD-kvinnor, är att dem som lever inom hederskulturer ”formar efter kollektivets önskemål och uppfattningar samtidigt som det svenska samhället förutsätter att de gjort sina egna livsval på samma sätt som individer uppväxta i majoritetssamhället gör.”¹¹²

Kulturbegreppet har jag tidigare i analysen beskrivit som SD-kvinnors retorik för att befästa skillnader mellan människor. Sahlin och Winberg anser på samma sätt att ord kan utnyttjas av de grupper som vill sortera och hålla isär människor.¹¹³ När SD-kvinnor talar om kvinnor med en annan etnisk och kulturell bakgrund så beskrivs dem som väsentligt annorlunda från ”svenskar”

---

¹¹⁰ McEachrane, Michael & Faye, Louis (red.), *Sverige och de Andra: postkoloniala perspektiv*, Natur och kultur, Stockholm, 2001, s. 12

¹¹¹ SD-kvinnor, *Förtryck i hederns namn- och hur vi stoppar ett växande problem i Sverige*, s. 8 (hämtad: 2014-04-12)

¹¹² *Ibid*, s. 9

¹¹³ Johansson (red.), *Hedersmord: tusen år av hederskulturer*, s 31

och SD-kvinnor lägger stor vikt vid ordet värdering som också används för att påvisa vad som är svenskt dvs det rätta för att vara en del av den svenska nationen. Som Carbin framhållit på liknande sätt så fungerar värderingsdiskursen som en gränsdragning inom nationen.¹¹⁴ Denna diskurs handlar inte enbart om människan utan fokus är även på integrationspolitiken som ställs under debatt när de poängterar att svenska värderingar är ett krav.¹¹⁵ Dessa kvinnor kan uppfattas som dubbelt förtryckta, som kvinnor och invandrare. Enligt Anthias så handlar det även om ”två könsordningar: den egna gruppen *och* majoritetsamhällets.”¹¹⁶ Som Mattson har framhållit i teoriavsnittet så vävs maktstrukturer och kategorier samman och ovanstående citat är ett exempel på när denna intersektion sker och påvisar att SD-kvinnors syn på kvinnor inom hederskulturer är att de är maktlösa inför sina egna liv och de konstrueras som offer.

Samma kvinnor som med rätta protesterar högt när våldtäktsmän försvarar sig med att beskylla sina offer för att vara för utmanande klädda står allt som oftast tysta när kvinnor med utländsk bakgrund döljer sina kroppar, sitt hår och i förekommande fall också sitt ansikte för att inte olovligen väcka mäns lusta. (...) Istället för att fördöma ett typexempel på kvinnoförtryck fördöms den som protesterar mot fenomenet med motiveringar om religionsfrihet och rätten att klä sig efter eget tycke.¹¹⁷

Ovanstående citat är en pik mot feminister och menar att det är dubbelmoral att de protesterar när våldtäktsoffer blir ifrågasatta pga deras klädsel men inte argumenterar mot de kvinnor som väljer att täcka sin kropp. De likställer därmed kvinnor med religiös klädsel med våldtäktsoffer. De syftar på religionen islam då de beskriver förtryckande religiös klädsel som exempelvis burka eller slöja. De nämner dock inte det med ord utan skriver istället ”döljer sina kroppar, sitt hår och i förekommande fall också sitt ansikte”, och bortser från att det finns dem kvinnor som faktiskt vill bära det av religiösa skäl utan antar att alla kvinnor har tvingats till det vilket är ett fördömsfullt antagande baserat på stereotypiseringar. De förklarar även hur protest mot detta besvaras med religionsfrihet vilket kan tolkas som att de vill att begränsningar inom denna rättighet ska göras. Det kan uppfattas som ett islamofobiskt uttalande.

¹¹⁴ Carbin, *Mellan tystnad och tal: flickor och hedersvåld i svensk offentlig politik*, s. 81

¹¹⁵ *Ibid*, s. 70

¹¹⁶ Björkman, Lindgren, Pettersson, & Hägglund, *Bo, Utsatta och sårbara brottsoffer*, s. 106

¹¹⁷ SD-kvinnor, *Förtryck i hederns namn-och hur vi stoppar ett växande problem i Sverige*, s. 9 (hämtad: 2014-04-14)

Jarl-Åberg poängerar att hedersideologin har existerat längre än religionen islam och därmed inte är något muslimskt. Han menar även att hedersförtryck är en förteelse som sker inom andra religioner också men även inom icke-troende¹¹⁸ men SD-kvinnor skuldbelägger endast islam. Twana understryker i sitt kapitel ”Upp till ytan” ur boken *Debatten om hedersmord: feminism eller rasism*, att hedersrelaterat våld och förtryck inte handlar om enbart religion utan om det större samhällets skeva kvinnosyn vilket inte endast är ett problem som förekommer i exempelvis Mellanöstern.¹¹⁹ Det intersektionella perspektivet menar att genom att tala om heder i termer av etnisk eller kulturell bakgrund så utpekar man en grupp människor vilket kan leda till utanförskap, den muslimska minoriteten i Sverige är ett sådant exempel.¹²⁰ Muslimer är inte en homogen enhet.¹²¹

SD-kvinnor menar att hedersrelaterat våld inte ska betraktas som samma sak som mäns våld mot kvinnor. Ett sådant likställande hävdar dem tyder på ”en bristande förståelse för den fundamentala skillnaden mellan hederskulturer och den svenska, västerländska kulturen”. En av de grundläggande skillnaderna mellan våld i nära relationer och hedersrelaterat våld är att det oftast är en förövare och offret vet att det finns hjälp att få. ”Hedersrelaterat våld, å andra sidan, grundar sig i och understöds av de värderingar och den kultur som är dess arena. Det utförs ofta i grupp och det motiveras med idén om det kollektiva ansvaret för familjens eller släktens anseende och heder” och menar att individualiteten hotar den kollektiva identiteten vilket gör att dessa kvinnors liv är i fara då ”offret är ensamt och utlämnat.”¹²²

Enligt Nunez kaptiel ”Köns-och etnicitetsperspektivet saknas” ur boken *Debatten om hedersmord: feminism eller rasism*, döljer uppdelningen av mäns våld mot kvinnor och våld i hederns namn att det sker en institutionell diskriminering vilket innebär att den etniska svensken är överlägsen människor med annan etnisk och kulturell bakgrund. Denna underliggande diskurs kan resultera i rasism.¹²³

Våld i nära relationer betecknar SD-kvinnor som något universellt inom en könsmaktdiskurs där de utsatta har drabbats pga att de är kvinnor och inte pga deras ursprung. Carbin anser därför

---

¹¹⁸Jarl-Åberg (red.), *Shields: heder i Sverige*, s. 74-75

¹¹⁹ Ahmedi, Larsson & Englund, *Debatten om hedersmord: feminism eller rasism*, s. 69

¹²⁰ Grutzky & Åberg, *Heder och samvete: en bok om hederskultur i Sverige*, s. 160

¹²¹ Ahmedi, Larsson & Englund, *Debatten om hedersmord: feminism eller rasism*, s. 16

¹²² SD-kvinnor, *Förtryck i hederns namn-och hur vi stoppar ett växande problem i Sverige*, s. 9 (hämtad: 2014-04-14)

¹²³ Ahmedi, Larsson & Englund, *Debatten om hedersmord: feminism eller rasism*, s. 95

att kvinnor inom hederskulturer är dubbelt förtryckta, pga att de är kvinnor och pga att de är kvinnor med en annan etniskt bakgrund.¹²⁴ De diskursiva argumenten är därmed att kön är förklaringen inom våld i nära relationer och att det som sker i hederns namn är kulturellt betingat. Skillnaderna beskrivs därmed i termer av kultur och värderingar.¹²⁵ I likhet med Edling och Liljeros bok *Ett delat samhälle: makt, intersektionalitet och social skiktning*, som nämnt i teoriavsnittet, så finns det olika positioner i samhället. Det kan tolkas som att kvinnor inom hederskulturer är underlägsen den svenska kvinnan pga intersektionen av olika kategorier som SD-kvinnor inte sammankopplar till deras definition av vad som är svenskt. I teorin beskrev jag även att intersektionalitetsperspektivet synliggör hur intersektionen av olika kategorier skapar över-och underordning vilket detta citat är ett tydligt exempel på.

3.2.5 Kunskap är nyckeln till det svenska samhället

SD-kvinnor vill att de individer som lever i dessa parallella samhällen samt de som invandrar till Sverige och kommer ifrån hederskulturer ska få en introduktion till det svenska normer och värderingarna.

Detta arbete ska ha som syfte att ge en god introduktion till de normer och den värdegrund som utgör basen för det svenska samhällsbygget. Det är av stor vikt att det sätt på vilket kunskaperna sprids på ett tydligt sätt förmedlar att anpassningen till de svenska värderingarna är en förutsättning för att bygga ett liv i Sverige och att brott mot grundläggande mänskliga rättigheter får konsekvenser.¹²⁶

SD-kvinnor skriver vidare att de svenska myndigheterna brister i deras hanterande av hedersproblematiken och behöver nå en djupare förståelse. ”Det kan inte nog understrykas att den utbildning som sker måste gå djupare än att beskriva vad som sker eftersom handlingar bara är symptom på en bakomliggande värderingsgrund och verklighet skiljd från den svenska.”¹²⁷

---

¹²⁴ Carbin, *Mellan tystnad och tal: flickor och hedersvåld i svensk offentlig politik*, s. 115

¹²⁵ Ibid, s. 116

¹²⁶ SD-kvinnor, *Förtryck i hederns namn-och hur vi stoppar ett växande problem i Sverige*, s. 10 (hämtad: 2014-04-16)

¹²⁷ Ibid, s. 11

I detta avsnitt kan det uppfattas som att om man inte assimileras och anpassar sig efter de svenska värderingarna så begår man en mänsklig rättighetskränkning. Att göra en sådan grov gränsdragning är problematiskt. Detta åtgärdsprogram ska handla om endast hederskulturer men det framkommer tydligt att det är alla kulturer som de vill motverka.

Genom att ge en introduktion av de svenska värderingarna och normerna så illustrerar det att de som lever inom hederskulturer är kulturellt, etniskt och religiöst avvikande i det svenska samhället. I boken *Utsatta och sårbara brottsoffer*, förklarar författarna att det finns risk att dessa kvinnor inte får den hjälp de behöver och att felaktiga åtgärder görs då patriarkatet inom familjen normaliseras och kvinnorna framställs som offer.¹²⁸ SD-kvinnor talar om heder på detta sätt i deras åtgärdsprogram som därmed kan vara problematisk. Generalisering som en diskursiv mekanism kommer till uttryck när de associerar alla invandrare från hederskulturer med hedersrelaterat våld och förtryck vilket påvisar att de har en benägenhet att bete sig på ett visst sätt.¹²⁹ Detta är som tidigare nämnt en felaktig generalisering där de drar alla inom hederskulturer över en kam. Det kan tolkas som att SD-kvinnor anser att alla som invandrar till Sverige från hederskulturer tänker och tycker likadant.

3.2.6 Barn och ungdomar

SD-kvinnor anser att hederskulturer ska motverkas genom arbete inom skolor för att motvera de värderingar och normer som återfinns inom hedersproblematiken.

Ett steg i detta arbete är att regelbundet genomföra lokala kartläggningar och undersökningar kring elevers attityder och erfarenheter gällande våra demokratiska fri- och rättigheter likväl som skyldigheter. Resultaten dessa visar ska därefter ligga till grund för fördjupade utbildningar inom dessa områden, anpassade efter elevunderlaget. Generellt menar vi dock att det inom skolväsendet måste ges större utrymme att diskutera etik, moral, relationer och värdegrund i syfte att inte bara lära ut mänskliga rättigheter utan också förankra de värderingar som utgör fundamentet för det svenska samhället och den svenska

---

¹²⁸ Björkman, Lindgren, Pettersson, & Hägglund, *Utsatta och sårbara brottsoffer*, s. 102

¹²⁹ Sverige. Utredningen om makt, integration och strukturell diskriminering, *Mediernas vi och dom: mediernas betydelse för den strukturella diskrimineringen: rapport*, s. 219

gemenskapen.¹³⁰

Dem talar inte om heder som ett typiskt svenskt problem, dem tillskriver alltså inte begreppet hedersrelaterat våld och förtryck med svenskhet, den västerländska kulturen eller mänskliga rättigheter. Dem begreppen är enbart till för det svenska och där upprätthålls tydligt en grupp, vi svenskar i direkt kontrast till dem andra som enligt SD-kvinnor utövar hedersrelaterat våld och förtryck. McEachrane och Faye framhåller på liknande sätt att stigmatiseringen av de andra skapar den egna identiteten och kulturen medverkar till gränsdragningen mellan det egna dvs svenskar och de andra dvs invandrare.”¹³¹ De los Reyes och Martinsson framhäver att det intersektionella perspektivet uppfattar särartstänkandet som en del av en hierarkiserande process där ens tankesätt om olikhet hör ihop med exploatering och normalisering vilket leder till diskriminering, underordning, stigmatisering och exkludering.¹³² Begreppen mänskliga rättigheter, värderingar, etik och moral sammankopplas till det svenska för att poängtera att det är inte vi svenskar utan det är dem andras kultur som ligger till grund för hedersproblematiken, dem gör fel och vi gör rätt dvs svenskheten utgör normen och allt annat hör inte hemma i Sverige och därmed krävs utbildning för att förändra dessa barn och ungdomars tankesätt och attityder.

Vi ser med stort allvar på de rapporter som vittnar om att det förekommer särbehandling utifrån ovidkommande kriterier, såsom kulturella eller religiösa särkrav. I en studie utförd 2007 berättade samtliga fyra rektorer att deras skolor haft elever vars familjer krävt särskilda restriktioner, exempelvis att barnen inte skulle delta i simundervisningen. Av dessa fyra skolor hade två anpassat undervisningen och tillmötesgått föräldrarnas krav. Därmed hade barnens rätt till utbildning och likabehandling inskränkts.¹³³

---

¹³⁰ SD-kvinnor, *Förtryck i hederns namn-och hur vi stoppar ett växande problem i Sverige*, s. 13 (hämtad: 2014-04-16)

¹³¹ McEachrane & Faye (red.), *Sverige och de Andra: postkoloniala perspektiv*, s. 156-157

¹³² De los Reyes & Martinsson (red.), *Olikhetens paradigm: intersektionella perspektiv på o(jäm)likhetsskapande*, s. 13

¹³³ SD-kvinnor, *Förtryck i hederns namn-och hur vi stoppar ett växande problem i Sverige*, s. 13-14 (hämtad: 2014-04-18)

I åtgärdsprogrammet har det framkommit att SD-kvinnorna anser att vi idag har för hög tolerans mot det som dem uppfattar som annorlunda. Värdeediskursen har tidigare nämnts och även detta citat är ett exempel på en värdekollision som gör att de saknar tolerans inför skillnader och beskrivs istället som icke önskvärda.¹³⁴ Barnen och deras familjs levnadssätt framställs som i konflikt till det moderna svenska samhället gentemot det traditionella familjerna.¹³⁵ Detta ger intrycket att de måste räddas då en offerkonstruktion byggs upp där det svenska är lösningen. De menar att rättigheter kolliderar, rätt till utbildning och likabehandling och religionsfrihet. Då jag tidigare beskrivit deras syn på assimilation så framgår det att dessa rättigheter inte kolliderar i fråga om kristendom då de anser att den tron är en del av det svenska utan detta gäller övriga religioner vilket är oroande.

SD-kvinnor anser bla att religiösa påtryckningar ska motarbetas i det offentliga av kommuner, landsting etc.

Slöjan är en symbol med såväl ett religiöst som ett starkt politiskt budskap, vars innebörd går emot de västerländska värderingarna om män och kvinnors lika värde. Dess syfte är att skyla flickor och kvinnor för att inte väcka människens lustar. Detta speglar ett synsätt som både objektifierar alla kvinnor och betraktar män som primitiva varelser vars sexuella drivkraft inte går att kontrollera. Detta i sig är en människosyn vi på intet sätt kan ställa oss bakom. När dessutom även unga flickor förväntas bära denna symbol innebär detta inget annat än att den sexualiserade objektifieringen appliceras redan på flickebarn.¹³⁶

SD-kvinnor hävdar att slöjan även är ett politiskt budskap men de definierar inte vad för typ av politik eller budskap det är den förmedlar vilket är bristande. De tar inte heller hänsyn till att det finns muslimska kvinnor som bär slöja för sin egna skull och inte har tvingats till det och drar således alla över en kam. Denna typ av diskurs placerar kvinnorna som antingen förtryckta av sin familj eller fria genom att ha "räddats" av det svenska samhället genom SD-kvinnors åtgärdsprogram. Problemlösningarna är då riktade mot familjen genom attitydpåverkande insatser och inte av det omgivande samhället. Carbin poängterar att "de svårigheter som blir mer

---

¹³⁴ Carbin, *Mellan tystnad och tal: flickor och hedersvåld i svensk offentlig politik*, s. 75

¹³⁵ Björkman, Lindgren, Pettersson, & Hägglund, Bo, *Utsatta och sårbara brottsoffer*, s. 116

¹³⁶ SD-kvinnor, *Förtryck i hederns namn-och hur vi stoppar ett växande problem i Sverige*, s. 14 (hämtad: 2014-04-20)

möjliga att artikulera hänger samman med familjens värderingar. En ytterligare och därmed sammanhängande effekt kan vara att diskursen begränsar möjligheterna för unga kvinnor att påtala rasism.”¹³⁷ De är därmed dubbelt utsatta, i och utanför hemmet.

SD-kvinnors sätt att tala om heder i samband med islam påvisar en stigmatiserande bild av muslimer. Kvinnan konstrueras som offer och som förtryckt i sin slöja där patriarken styr hennes liv och McEachrane och Faye menar att det mellan dessa två dimensioner, offret och förövaren, inte finns något utrymme för muslimer.”¹³⁸ Slöjan görs synonymt med förtryck.

3.2.7 Rätten att välja livspartner

SD-Kvinnor ser att Sverige med fördel borde låta sig inspireras av Danmark och införa en version av den så kallade 24-årsregeln. Regeln innebär en begränsning i reglerna för anhöriginvandring på så sätt att uppehållstillstånd inte beviljas de personer från länder utanför EU vars anknytning till landet är ett äktenskap med en person som ännu inte fyllt 24 år. Lagstiftningen i Danmark har visat sig ha en positiv effekt framför allt för unga kvinnor från Mellanöstern som istället för att i tidig ålder giftas bort och isoleras i hemmet erhållit stärkta möjligheter att bli en del av det danska samhället, utbilda sig och förvärvsarbeta.¹³⁹

Detta förslag på lagändring är ett sätt att begränsa invandringen i Sverige. Bredal hävdar att det är generaliserande att sammankoppla minoritetens giftermål som en strategi för migration och det är även en förenkling att göra arrangerat äktenskap synonymt med tvångsäktenskap.¹⁴⁰

Mänskliga rättigheter är ett återkommande begrepp i åtgärdsprogrammet som SD-kvinnor kopplar ihop med Sverige och västvärlden. Denna åtgärd däremot inskränker bla på rätten till familjeliv och en åldersgräns är ingen självklarhet för att tvångsäktenskap inte kommer att ske. Som Edling och Liljeros har framhållit i teoriavsnittet så synliggör intersektionalitet ojämlikhet och orättvisor, i detta fall mellan Sveriges medborgare beroende på vilken etnisk, kulturell eller

¹³⁷ Carbin, *Mellan tystnad och tal: flickor och hedersvåld i svensk offentlig politik*, s. 163

¹³⁸ McEachrane & Faye (red.), *Sverige och de Andra: postkoloniala perspektiv*, s. 156

¹³⁹ SD-kvinnor, *Förtryck i heders namn- och hur vi stoppar ett växande problem i Sverige* s. 16 (hämtad: 2014-04-20)

¹⁴⁰ Bredal, Anja, *Debatten om hedersrelaterat våld VI: satsningar mot tvångsäktenskap i de nordiska grannländerna Norge och Danmark*, publicerad: 2013-09-25 (hämtad: 2014-04-26)

religiös bakgrund de har. Om detta lagförslag går igenom så innebär det att alla inte har lika rättigheter pga intersektionen av dessa kategorier.

3.2.8 En bred samhällsatsning

SD-Kvinnor anser att dagens jämställdhetspolitik prioriterar fel när de fokuserar på jämställdhetsprojekt som exempelvis positiv särbehandling för att istället satsa på att motverka hedersrelaterat förtryck och samtidigt säkerställa och stärka den svenska värdegrunden. ”Detta bör ske genom en överflytt av medel från genusforskning och från de statligt finansierade jämställdhetsprojekt som inte uppvisar någon reell inverkan på den faktiska jämställdheten i samhället.”¹⁴¹

Detta stycke påvisar att SD-kvinnor anser att jämställdhetspolitiken har gått för långt och att de viktigaste åtgärderna som måste göras är angående frågan om heder som i sin tur även stärker den svenska värdegrunden vilket är ännu ett slagord. Att flytta medel från genusforskning till hedersproblematiken innebär att SD-kvinnor gör en skillnad på jämställdhetsarbetet beroende på kategorierna kultur, kön och etnicitet. I detta fall ställs deras definition av ”invandrarkvinnan” i kontrast mot den jämställda svenska kvinnan och det sker således en andrefiering.¹⁴²

SD-kvinnor beskriver att ekonomiskt stöd ges till föreningar som fokuserar på etnicitet och kultur samt religiösa samfund då de fått möjligheten att göra invandrande människor mer delaktiga i samhället. De klargör dock att arbetet inte går rätt till.

Tyvärre har det flertalet gånger visat sig att föreningar och samfund som på ytan ger sken av att ha som syfte att hjälpa sina medlemmar in i majoritetssamhället i själva verket gör raka motsatsen då de uppmanar medlemmarna att avskärma sig från det svenska samhället. Exempel finns också på att föreningar av detta slag bryter mot grundläggande svenska värderingar genom att neka kvinnor rätt att

---

¹⁴¹ SD-kvinnor, *Förtryck i hederns namn- och hur vi stoppar ett växande problem i Sverige*, s. 16 (hämtad: 2014-04-20)

¹⁴² De los Reyes & Martinsson (red.), *Olikhetens paradigm: intersektionella perspektiv på o(jäm)likhetsskapande*, s. 118

delta i vissa aktiviteter just för att de är kvinnor, eller genom att i tysthet uppmuntra eller tolerera våld och sexualiserat våld mot kvinnor. SD-Kvinnor efterfrågar därför noggrannare kontroll av de föreningar och organisationer som erhåller stöd i form av ekonomiska bidrag eller fritt alternativt subventionerat förfogande över offentligt ägda lokaler. Det händer allt för ofta att föreningar och organisationer som på pappret ser ut att bedriva en verksamhet som erkänner allas lika värde, i praktiken bedriver en verksamhet som tolererar och uppmuntrar hederskulturer, bryter mot fundamenten i den svenska värdegrunden och därmed inte borde erhålla någon som helst form av stöd.¹⁴³

Citatet är en induktion vilket innebär att man gör en generell slutsats på erfarenhetsmässig grund och den typen av argument grundar sig inte i fakta då det enbart resonerar kring sannolika förhållanden.¹⁴⁴ Ett exempel på detta är just deras argumentation kring föreningar inriktade på etnicitet och kultur samt religiösa samfund som ska hjälpa människor att komma in i det svenska samhället men som enligt SD-kvinnor gör tvärtom och därmed inte bör erhålla ekonomiskt stöd. De hänvisar inte till fakta eller konkreta exempel och har därför inte stöd för sitt påstående. Detta är ett fördomsfullt antagande där de målar upp en bild av ett hot som det inte finns bevis för existerar men som de ändå använder i ett politiskt dokument som når ut till hela den svenska befolkningen. Deras mål är att begränsa dessa föreningar/organisationer genom att inte ge det ekonomiska stöd de behöver. McEachrane och Faye skriver i likhet med mig att en hotbild skapar rädsla vilket resulterar i att stereotypisering, diskriminering och rasism legitimeras.¹⁴⁵

SD-kvinnor menar vidare på att många föräldrar som kommer ifrån hederskulturer vill ge sina barn en bra uppväxt men att de uppfostrar dem enligt de normer de själva har lärt sig ”eftersom de inte vet hur de ska agera för att vara bra föräldrar i Sverige” Därmed borde man erbjuda möjligheten att lära sig som föräldrarskap vilket inkluderar att de får lära sig ”grundläggande

---

¹⁴³ SD-kvinnor, *Förtryck i hederns namn-och hur vi stoppar ett växande problem i Sverige*, s. 17-18 (hämtad: 2014-04 -25)

¹⁴⁴ Lena Halldenius, Åsa Burman, *Lathund i Argumentationsanalys*, s. 5

¹⁴⁵ McEachrane & Faye (red.), *Sverige och de Andra: postkoloniala perspektiv*, s. 197

kunskaper i svenskt föräldraskap samt de lagar, rättigheter och skyldigheter som gäller för familjerelationer i Sverige.»¹⁴⁶

Att alla invandrare, även om de inte kommer ifrån hederskulturer, ska lära sig om svenskt föräldraskap är problematiskt, det är en homogen utopi att alla ska tänka och tycka exakt likadant och uppfostra sina barn på samma sätt. Det är även en förenkling att tro att alla som kommer från hederskulturer utför förtryck mot kvinnorna.

3.2.9 När våldet är ett faktum

SD-kvinnor understryker att straffen för hedersrelaterad brottslighet ska skärpas så att de som underblåser och stödjer hedersförtryck också ska kunna dömas för brott.

SD-Kvinnor anser vidare att de utländska medborgare som gjort sig skyldiga till grova hedersrelaterade brott har förverka sin rätt vistas i det svenska samhället och de som saknar svenskt medborgarskap ska utan förbehåll utvisas ur Sverige. Vi anser dessutom att det vid särskilt allvarliga fall av brottslighet ska vara möjligt att frånta förövare med dubbelt medborgarskap deras svenska medborgarskap och därefter utvisa dem ur landet. De gärningsmän som endast har svenskt medborgarskap ska istället fängslas på livstid.¹⁴⁷

Även detta citat är ett exempel på en hotbild som förmedlas om att människor med en annan etnisk bakgrund är våldsbenägna. McEachrane och Faye menar att en utestängningsdiskurs gör en gränsdragning pga faran som uttrycks vilket jag anser är den undeliggande diskursen i resonemanget. Just hotet av invandringen kan användas för att ena Europa via gemensamt ursprung, kulturellt arv, religion och historia.¹⁴⁸ Det uppfattas som diskriminering i lagen när de som begår brott i hederns namn ska utvisas, det blir två olika typer av medborgarskap när vissa invandrare kan riskera att bli av med den. Det är även en nationalitetsdiskurs som har synts genom hela åtgärdsprogrammet.

¹⁴⁶ SD-kvinnor, *Förtryck i hederns namn-och hur vi stoppar ett växande problem i Sverige*, s. 18 (hämtad: 2014-04 - 25)

¹⁴⁷ Ibid s. 19 (hämtad: 2014-04 -30)

¹⁴⁸ McEachrane & Faye (red.), *Sverige och de Andra: postkoloniala perspektiv*, s. 197-198

3.2.10 SD-kvinnors kampanjfilm ”Vad väljer ni? Tänk om”

I samband med att de presenterade sitt åtgärdsprogram så visade de upp en kampanjfilm som heter ”Vad väljer du? Tänk om” som är en del av deras ”Nolltolerans mot hedersförtryck”.¹⁴⁹ Kampanjfilmen, som släpptes dagen innan Internationella kvinnodagen, handlar om en kvinna som blir utsatt för hedersmord av sin familj. Under scenerna talar en svensk kvinna i rim. Det avslutas genom att en blond kvinna torkar upp blodpölen. I samband med rimmen så nämns bla orden genus, kvotering och löneskillnader i kontrast mot ord som heder, kultur och mord.

I dessa urval av rimmen framgår det tydligt vad de anser om andra kulturer, värderingar och den svenska jämställdhetsdebatten:

"Tänk om ditt arv och familjens seder uträttar våld som ett slag av heder."

"Tänk om tolerant är ett annat ord för naiv, tänk om kultur kan ta människors liv."

"Tänk om de hellre gör en lek med ord, där han, hon, hen betyder mer än mord."

"Tänk om de hyllar allt från andra länder, har de då inte blod på sina egna händer."

Carina Herrstedt, SD-kvinnors ordförande och Therese Borg, vice ordförande, är ansvariga för kampanjen. I en intervju med Nyheter24 angående filmen, förklarade Borg att ”hedersförtrycket är så pass utbredd att skulle vi behöva att alla kvinnor ska komma hit då kommer vi få det svårt. Vi ska påverka andra länder och ha en dialog om kvinnor. Jag har svårt att tänka mig att alla dessa kvinnor ska komma till Sverige, det är nog inte genomförbart”. Detta påvisar att hedersförtryck inte är en legetim anledning för att söka uppehållstillstånd i Sverige enligt pariet samtidigt som de frågar sig vilka som har blod på händerna¹⁵⁰ vilket kan tyckas vara motsägelsefullt när de hävdar att dessa kvinnors situation är den absolut viktigast jämställdhetsfrågan som finns.

Filmen ger inga förslag på åtgärder som kan göras för att förbättra situationen för de drabbade inom hederskulturer. Istället kritiserar de jämställdhetsdebatten i Sverige och menar att man

---

¹⁴⁹ SD-kvinnor, *Nolltolerans mot hedersförtrycket*, publicerad: 2012-07-11 (hämtad: 2014-04-08)

¹⁵⁰ Andersson, Matilda, *SD-kvinnor: alla som utsätts för hedersvåld kan inte komma till Sverige*, Nyheter24.se, publicerad: 2013-03-07 (hämtad: 2014-04-01)

prioriterar fel när man diskuterar exempelvis ordet ”hen” men ger sedan ingen egen lösning på problemen vilket inte är konstruktiv kritik. Precis som Lingren, språkrör Grön Ungdom, så anser jag att ett steg i rätt riktning för att integrationen ska lyckas är att rasismen ska minska. Denna film förstärkar snarare klyftorna mellan grupperna än att minska den då de ”utnyttjar en utsatt grupp för att plocka rasistiska poäng.”¹⁵¹

Deras motiv kan ifrågasättas då de vill uppmärksamma hedersförtryck men ändå inte anser att de drabbade ska söka asyl. Detta poängterar Lindren i artikeln ”Kritik mot SD-film,” kan tolkas som att de gör detta av främlingsfientliga anledningar¹⁵² för att påvisa att denna grupp av människor inte bör finnas i Sverige då det innebär en kulturkrock.

Denna kampanj har gjorts för att motverka hederskulturer och förutom avsnittet om assimilation så framgår det även inom kampanjfilmen att det förutom hederskulturen faktiskt är alla kulturer som de anser bör förbjudas då andra kulturer även innebär andra värderingar och normer än det svenska. SD-kvinnor lägger skuld på alla invandrare men även feminister då de på ett negativt sätt framställer jämställdhetsarbetet vilket syns i deras kampanjfilm.

---

¹⁵¹ Lindgren, Björn, *SD-kvinnors reklamfilm föreslår inga lösningar*, Aftonbladet, publicerad: 2012-03-08 (hämtad: 2014-04-01)

¹⁵² Stengård, Mikael, *Kritik mot ny SD-film*, publicerad: 2012-03-07 (hämtad: 2014-04-01)

Resultat och avslut

I följande avsnitt presenteras en sammanfattning av analysen genom Faircloughs tredimensionella modell följt av en slutsats genom det intersektionella perspektivet. Målet har varit att med en diskursanalytisk metod och genom ett intersektionellt perspektiv granska vilka uppfattningar om hedersrelaterat våld och förtryck som kommer till uttryck i SD-kvinnornas åtgärdsprogram, vilka betydelser de tillskriver kultur, kön och etnicitet samt hur de framställer kvinnans situation i ”Förtryck i hederns namn- och hur vi stoppar ett växande problem i Sverige.”

4.1 Sammanfattning

Som nämnt i metodavsnittet så är intertextualitet och interdiskursivitet en del av den kritiska diskursanalysen. Intertextualitet handlar om hur texter bygger på diskurser från andra texter vilket påvisar reproduktionen och förändringar av diskurser.¹⁵³ En diskursiv praktik medverkar till social och kulturell förändring.¹⁵⁴

Inom intertextualiteten så hänvisar de till ett fåtal andra texter. SD-kvinnor hänvisar till studien ”utbildning på (o)lika villkor” av Sara Högdin från år 2007 som konstaterar att cirka 100 000 flickor med utländsk bakgrund lever inom hedersförtryckande familjestrukturer, statens offentliga utredning ”Stärkt skydd mot tvångsäktenskap och barnäktenskap” från år 2012 som har beräknat att mellan 250-300 personer året innan riskerade att bli bortgifta, reportaget ”Balkongflickorna – Framtvingade självmord” av SR Kaliber Front från år 2006 som påvisade att 10 av 15 stödverksamheter hade upplevt att flickor hade försökt övertalas till att begå självmord, avsnittet ”Imamernas råd” av Uppdrag Granskning från år 2012 som noterar att det finns kafeer i Rinkeby där det är skilda avdelningar mellan könen, en mans citat i Dagens Nyheter från år 2000 som tidigare nämnt,¹⁵⁵ studien ”Gift mot sin vilja” gjord av Ungdomsstyrelsen och de hänvisar till att Socialstyrelsen har lagtexter angående kvinnlig omskärelse samt informations och utbildningsmaterial för att motverka detta.¹⁵⁶

Genom att ta stöd från dessa material så är det SD-kvinnornas avsikt att skapa en illusion av att dessa resonemang är fakta. De förmedlar således en bild av verkligheten genom de diskurser de valt att använda sig av i åtgärdsprogrammet för läsaren att ta del av. Deras åsikter beskrivs

---

¹⁵³Jørgensen & Phillips, *Diskursanalys som teori och metod*, s. 13

¹⁵⁴Ibid, s. 84

¹⁵⁵SD-kvinnor, *Förtryck i hederns namn- och hur vi stoppar ett växande problem i Sverige*, s. 5(hämtad: 2014-05 -04)

¹⁵⁶Ibid, s. 6

som sanning exempelvis under kategorin ”Assimilation framför integration” där de som tidigare nämnt hävdar att hedersförtryck i Sverige har möjliggjorts pga integrationspolitiken.

Diskurserna jag har funnit har jag bekräftat genom tidigare forskning men materialmässigt är detta helt nytt då de valda forskarna har studerat andra texter. Det är många olika diskurser som har kommit till uttryck i åtgärdsprogrammet och dessa diskurser har de använt sig av för att skapa skillnader mellan människor. Jag har funnit en rad olika diskurser i SD-kvinnornas sätt att uttrycka sig vilket ger förståelse för vilket utsnitt av världen det är de presenterar genom sin politik. Deras budskap har de tydliggjort inom interdiskursiviteten som innefattar: andrefiering, nationalism, värdering, rasism, kultur, mänskliga rättigheter, religion/islam, makt, diskriminering, utestängning, generalisering och könsdiskurs. Dessa diskurser överlappar varandra och de påvisar tydligt var de positionerar sig i debatten om hedersrelaterat våld och förtryck samt hur SD-kvinnor tänker och tycker angående frågan om heder. Detta är något väldigt komplext som det finns olika synpunkter om. SD-kvinnorna ger inte uppfattningen om att de värnar om dessa kvinnor då de gör politik av denna frågan och använder hederskulturen som en ingång för att diskutera andra frågor som de finner viktiga dvs invandringspolitiken, integration och assimilation. Åtgärder mot hedersproblematiken bör skapas och det är viktigt att tala om heder för att förbättringar ska ske. Min agenda har inte varit att förminska hederskulturen utan att granska SD-kvinnornas sätt att diskutera denna fråga och det har resulterat i en slutsats av att deras åtgärdsprogram förtrycker kvinnorna ytterligare. Här kan vi se att det genomgående temat har varit att diskurserna tar upp invandring, assimilering, kultur, islam och värderingar för att skapa en svensk identitet med fokus på nationalism där minoriteters rättigheter inskränks. När de eftersträvar detta ideal så lämnar de ute kvinnors rättigheter och grupprättigheter då den enda gruppens rättigheter som respekteras är majoritetssamhällets. De anser inte att en viss kultur och religion är förenligt med mänskliga rättigheter vilket tyder på en främlingsfientlig framtoning vilket överensstämmer med Sverigedemokraternas generella politik.

4.2 Slutsats och avslutande reflektioner

SD-kvinnor formulerar sig på ett sätt som ger uppfattningen om att de vill ge djupare kunskap och större inblick i hedersfrågan. De talar om heder i termer av kultur och de saknar ett intersektionellt perspektiv då de inte belyser komplexiteten inom denna frågan utan gör en förenkling till kulturbegreppet. Som nämnt i den politiska och akademiska debatten om hedersrelaterat våld och förtryck så anser Hjärpe att det finns mer komplexa anledningar än att endast fokusera på kultur och religion. Även Hedetoft, Petersson och Sturfelt påpekar att detta inte tar hänsyn till sociologiska och individuella faktorer som också spelar roll.¹⁵⁷ SD-kvinnors mål är ett unikulturellt samhälle där alla delar samma värderingar trots olika bakgrunder. Som tidigare nämnt så strävar de efter att ha en svensk kulturell identitet och uppdelningen mellan ”vi” och ”dem” görs genom kulturen och inte med hänvisning till biologin vilket har varit tydligt genom hela åtgärdsprogramet för att bli en mer giltig politisk argumentation.

Min tolkning är att kvinnan inom SD-kvinnors material, beskrivs som förtryckt och som offer för hennes patriarkala familj. Offerkonstruktionen målas upp av kvinnan där hon är ett passivt offer för sin kultur vilket är en vanlig stereotyp gentemot muslimska kvinnor då västvärldens uppfattning av islam och dess anhängare har blivit mer negativ de senaste åren.¹⁵⁸ Genom det västerländska perspektivet så ses det svenska som lösningen för att ”befria” dessa kvinnorna. Hedetoft, Petersson och Sturfelt menar att bilden av den ”muslimska kvinnan” har konstruerats genom att man fokuserat på könsskillnaderna och könssegregationen i öst med den kvinnliga konstruktionen i väst där hon anses vara motsatsen dvs ha makt över sitt eget liv.¹⁵⁹ Detta synsätt har varit en tydlig diskursiv del av SD-kvinnornas text då de gör tydliga uppdelningar där ”vi” är jämställda och moderna medan ”dem” är förtryckta och konservativa. Detta synsätt kan i sin tur resultera i ytterligare marginalisering av dessa kvinnor då de framstår som passiva. Man bör även beakta att kvinnor i Sverige och västvärlden också är förtryckta på olika sätt. Det patriarkala uppfattas inte som något globalt och sker således inte i Sverige utan hos de andra.¹⁶⁰ SD-kvinnor tar inte hänsyn till det globala förtrycket utan gör en generalisering i åtgärdsprogrammet där alla

---

¹⁵⁷ Hedetoft, Ulf, Petersson, Bo & Sturfelt, Lina (red.), *Bortom stereotyperna?: invandrare och integration i Danmark och Sverige*, Makadam förlag i samarbete med Centrum för Danmarksstudier vid Lunds universitet, Göteborg, 2006, s. 183

¹⁵⁸ Ibid, s. 186

¹⁵⁹ Ibid, s. 187

¹⁶⁰ Ibid

beskrivs som likadana. De förtryck som sker i Sverige av de som anses vara en del av den svenska nationen enligt SD-kvinnor normaliseras istället.

De los Reyes och Mulinaris förståelse för intersektionalitet tar hänsyn till kvinnans position i ett patriakalt hem men även till samhället i stort som är både könsuppdelat och etniskt differentierat.¹⁶¹ Intersektionalitet fokuserar på mer än en kategori vilket är av betydelse för att studera hur det ”kvinnliga eller nationella blir till i kontrast till en mängd andra kategorier, hur innebörder omvandlas och förskjuts.” Denna process innebär ett osynliggörandet av maktrelationer mellan kvinnor samt tystnad kring rasismen och nationalismens betydelse för konstruktionen av kvinnan exempelvis genom att jämställdhet likställs med svenskhet dvs något nationellt som skiljer ”oss” från ”dem” vilket inkluderar andra länder men även svenskar med annan etnisk bakgrund.”¹⁶² I talet om heder och hur hedersproblematiken ska motverkas så kopplar SD-kvinnor det till svårigheter att få samt återkallelse av medborgarskap vilket är ännu ett utpekande av denna grupp om att de inte tillhör den svenska nationen. Detta lagförslag grundar sig i en fördomsfull stereotypisering.

Kvinnorna är fyrdubbelt förtryckta. Det första är att de i många fall är en del av underklassen i segregerade delar av Sverige, för de andra finns det stor risk att de utsätts för etnisk diskriminering och känner sig utanför gentemot majoritetssamhället, för det tredje är kvinnorna utsatta för ett globalt patriarkat förtryck och förutom patriarkatet i samhället så även inom familjen och för det fjärde kan de vara förtryckta via deras familjs auktoritet.¹⁶³ I likhet med Hedetoft, Petersson och Sturfelt så anser jag att dessa kvinnor är väldigt utsatta. Man ska inte vara rädd för att öppet tala om hedersrelaterat våld och förtryck, om inte problematiken debatteras så kommer inga framsteg att göras. Men det är hur man talar om heder som kan få motsatt effekt då man riskerar att utpeka en viss kultur, religion och etnicitet. Det är här SD-kvinnor kan tolkas balansera på en skör tråd. Att tala om heder bör ske på ett konstruktivt sätt utan att svartmåla en viss grupp människor i samhället.

Att SD-kvinnor valt att fokusera på heder kan uppfattas som deras sätt att uppmärksamma andra frågor som partiet värnar om som exempelvis invandring som kan anses vara deras huvudfråga. Detta kan man även se i deras punkter på förslag för att minska hedersförtrycket.

---

¹⁶¹ De los Reyes & Mulinari, *Intersektionalitet: kritiska reflektioner över (o)jämlighetens landskap*, s. 129

¹⁶² De los Reyes & Martinsson (red.), *Olikhetens paradigm: intersektionella perspektiv på o(jäm)likhetsskapande*, s. 21-22

¹⁶³ Hedetoft, Petersson & Sturfelt (red.), *Bortom stereotyperna?: invandrare och integration i Danmark och Sverige*, s. 195

SD-kvinnor talar om heder i termer av kultur och religion som de vill begränsa samtidigt som de menar att mänskliga rättigheter är en del av de svenska värderingarna som alltid ska respekteras. Rätten till ett kulturellt liv och religionsfrihet är en av våra mest grundläggande rättigheter som aldrig bör kränkas. Jag anser inte att åtgärderna som SD-kvinnorna argumenterar för kommer att fungera i praktiken. De gör en förenkling av problematiken genom att ta stöd från kulturella olikheter och lösningen blir assimilering för att nå en homogen kultur. Jag tolkar deras mål med åtgärdsprogrammet som ouppnåeligt då de inte kan påtvinga människor ett visst tankesätt och att ha lika värderingar och normer. De tillskriver heder som något icke-svenskt och genom att begränsa invandring så sker framsteg i motverkandet av hederskulturer vilket jag uppfattar som en rasistisk diskurs. De framställer sina åsikter som en sanning och förminskar jämställdhetsdebatten och integrationspolitiken. Överlag är åtgärdsprogrammet vagt och bör utvecklas mer annars riskerar det att lämna läsaren med frågetecken vilket kan resultera i felaktiga antaganden än fakta. Framsteg mot hedersproblematiken sker när Sverige i en jämställd och antirasistisk anda med tolerans för mångkulturalism och olika religiösa uttryck tillsammans, genom ett ”oss” och inte ett ”vi och dem”-tänk försöker skapa en mer rättvis värld där alla respekteras. SD-kvinnors sätt att tala om heder är motsägelsefullt och jag anser att de förstärker de fördomsfulla stereotypiseringarna som i sin tur resulterar i främlingsfientlighet och ökad segregering. Det är därmed högst sannolikt att åtgärdsprogrammet får motsatt effekt.

4.3 Förslag på framtida forskning

Fokuset på denna uppsats har varit på kvinnans situation och även om det inte var det motsatta könet som skulle belysas så märkte jag att SD-kvinnornas åtgärdsprogram inte la lika stor vikt vid männens situation. Även om det kort nämndes att det inte bara är kvinnor som är utsatta så framställdes oftast männen som förövarna även om de också är offer för hedersproblematiken. Det hade således varit intressant att göra en liknande analys men med fokus på mannen istället och på vilket sätt de drabbas av hederskulturen.

5. Källförteckning:

Internetkällor

Andersson, Matilda, SD-kvinnor: alla som utsätts för hedersvåld kan inte komma till Sverige, Nyheter24.se, publicerad: 2013-03-07 (hämtad: 2014-04-01)

<http://nyheter24.se/nyheter/inrikes/665075-sd-kvinnor-inte-genomforbart-att-alla-som-utsatts-for-hedersvald>

Borg, Therese och Herrstedt, Carina, *Regeringens passivitet är ett svek mot utsatta kvinnor*, SD-kvinnor, publicerad: 2012-05-04, (hämtad: 2014-04-05)

<http://sdkvinnor.se/2012/05/04/regeringens-passivitet-ar-ett-svek-mot-utsatta-kvinnor/>

Bredal, Anja, Debatten om hedersrelaterat våld VI: satsningar mot tvångsäktenskap i de nordiska grannländerna Norge och Danmark, publicerad: 2013-09-25 (hämtad: 2014-04-26)

<http://intersektionellsolidaritet2.wordpress.com/2013/09/25/debatten-om-hedersrelaterat-vald-vi-satsningar-mot-tvangsaektenskap-i-de-nordiska-grannlanderna-norge-och-danmark/>

Doyle, Mike, *Discourses of Employability and empowerment foundation degrees and "third way" discursive repertoires*, publicerad: 2003-02-04 (hämtad: 2014-05-07)

<http://www.leeds.ac.uk/educol/documents/00002421.htm>

Lindgren, Björn, *SD-kvinnors reklamfilm föreslår inga lösningar*, Aftonbladet, publicerad: 2012-03-08 (hämtad: 2014-04-01)

<http://www.aftonbladet.se/debatt/article14491454.ab>

Röstlund, Lisa, *12 år sedan mordet på Fadime Sahindal*, Aftonbladet, publicerad: 2014-01-19 (hämtad: 2014-04-05)

<http://www.aftonbladet.se/nyheter/article18201504.ab>

Sahindal, Fadime, *Fadimes hela tal i Riksdagen*, Aftonbladet, publicerad: 2002-02-03, (hämtad: 2014-04-05)

<http://www.aftonbladet.se/debatt/article10257453.ab>

SD-kvinnor, *Om SD-kvinnor*, (hämtad: 2014-04-08)

<http://sdkvinnor.se/om-sd-kvinnor/>

Stengård, Mikael, *Kritik mot ny SD-film*, publicerad: 2012-03-07 (hämtad: 2014-04-01)

<http://www.aftonbladet.se/nyheter/article14488710.ab>

SD-kvinnor, *Nolltolerans mot hedersförtrycket*, publicerad: 2012-07-11 (hämtad: 2014-04-08)

<http://sdkvinnor.se/2012/07/11/nolltolerans-mot-hedersfortryck/>

Sverigedemokraterna, *Sverigedemokraterna och nationalismen* (hämtad: 2014-05-20)

<https://sverigedemokraterna.se/var-politik/nationalism/>

Sverigedemokraterna, *Vår historia*, (hämtad:2013-11-28), Sarbast, Diana, *Hur förstår Sverigedemokraternas principprogram religionsfriheten i samband med islam?*, B-uppsats, s. 16

<https://sverigedemokraterna.se/historik/>

Litteratur

Ahmedi, Idris, Larsson, Stieg & Englund, Cecilia, *Debatten om hedersmord: feminism eller rasism*, Svartvitt, Stockholm, 2004

Björkman, Jenny, Lindgren, Magnus, Pettersson, Karl-Åke & Hägglund, Bo, *Utsatta och sårbara brottsoffer*, 1. uppl., Jure, Stockholm, 2004

Bremer, Sevil, Brendler-Lindqvist, Monica & Wrangsjö, Björn, *Ungdomar och hedersrelaterat våld: om transkulturellt behandlingsarbete*, 1. uppl., Rädda barnen, Stockholm, 2006

Carbin, Maria, *Mellan tystnad och tal: flickor och hedersvåld i svensk offentlig politik*, Statsvetenskapliga institutionen, Stockholms universitet, Diss. Stockholm : Stockholms universitet, 2010, Stockholm, 2010

Carbin, Maria & Tornhill, Sofie, *Intersektionalitet-ett oanvändbart begrepp*, Kvinnovetenskaplig tidsskrift, s. 112 (hämtad: 2014-05-01)

file:///C:/Users/DianaSarbast/Downloads/2316-5868-1-SM.pdf

De los Reyes, Paulina & Martinsson, Lena (red.), *Olikhetens paradigm: intersektionella perspektiv på o(jäm)likhetsskapande*, Studentlitteratur, Lund, 2005

De los Reyes, Paulina & Mulinari, Diana, *Intersektionalitet: kritiska reflektioner över (o)jämlighetens landskap*, 1. uppl., Liber, Malmö, 2005

Edling, Christofer & Liljeros, Fredrik (red.), *Ett delat samhälle: makt, intersektionalitet och social skiktning*, 1. uppl., Liber, Malmö, 2010

Ekström, Simon, *Hedersmorden och orden: berättelser om kultur, kritik och skillnad*, Makadam, Göteborg, 2009

Eldén, Åsa, *Heder på liv och död: våldsamma berättelser om rykten, oskuld och heder*, Acta Universitatis Upsaliensis, Diss. (sammanfattning) Uppsala : Univ., 2003, Uppsala, 2003

Grutzky, Eduardo & Åberg, Lars, *Heder och samvete: en bok om hederskultur i Sverige*, Fri tanke, Stockholm, 2013

Hedetoft, Ulf, Petersson, Bo & Sturfelt, Lina (red.), *Bortom stereotyperna?: invandrare och integration i Danmark och Sverige*, Makadam förlag i samarbete med Centrum för Danmarksstudier vid Lunds universitet, Göteborg, 2006

Hedersrelaterat våld och förtryck: en kunskaps- och forskningsöversikt, 1. uppl., Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK), Uppsala, 2010

Jarl-Åberg, Cecilia (red.), *Shields: heder i Sverige*, ALMAeuropa, Stockholm, 2009

Johansson, Kenneth (red.), *Hedersmord: tusen år av hederskulturer*, Historiska media, Lund, 2005

Lykke, Nina, *Nya perspektiv på intersektionalitet. Problem och möjligheter*, Kvinnovetenskaplig tidskrift, (hämtad: 2014-05-01)

<http://www.politiken.se/tidskrifter/tgv/kvt0502-2.pdf>

Mattsson, Tina, *Intersektionalitet i socialt arbete: teori, reflektion och praxis*, 1. uppl., Gleerup, Malmö, 2010

McEachrane, Michael & Faye, Louis (red.), *Sverige och de Andra: postkoloniala perspektiv*, Natur och kultur, Stockholm, 2001

Schlytter, Astrid., *Rätten att själv få välja arrangerade äktenskap, kön och socialt arbete*, TPB, Enskede, 2004

Sjögren, Annick, *Här går gränsen: om integritet och kulturella mönster i Sverige och Medelhavsområdet*, 2. uppl., Dialogos, Stockholm, 2006

Varken hora eller kuvad & Kakabaveh, Amineh, *Respektguiden*, 2., rev. utg., Nixon, Stockholm, 2012

Wikan, Unni, *Om heder*, Daidalos, Göteborg, 2009

Sverige. Utredningen om makt, integration och strukturell diskriminering, *Mediernas vi och dom: mediernas betydelse för den strukturella diskrimineringen : rapport*, Fritze, Stockholm, 2006